

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo ololetno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1.90

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petlivrstna (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlivrstna (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ograke poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Za katoliško časopisje.

Poleg bakterij, katere preganja zdravniška veda, imamo še hujše in bolj strupene, ki pa ne zastrupljajo človeških teles, ampak človeško pamet, in to so protikrščanski časopisi in listi. Papež Pij X. je nekoč rekel: »Niti ljudstvo niti duhovščina ne razume velikega pomena časopisja.« Da je Pij X. prav imel, nam priča neverjetno visoko število protikatoliških listov, ki izpodkopavajo verske temelje avstrijskih katoličanov. »Časopisje je moderna prižnica,« je rekel Rosegger. In protikatoliško časopisje zbira okoli sebe milijone bralcev, ki jih je cerkvi odtirgalo.

Po statističnih poročilih znaša število židovskih, naprednoliberalnih in socialnodemokratskih nemško pisanih časopisov v Avstriji 360, krščanskih pa samo 90. Število abonementov svobodnijskih časopisov znaša 1.810.000, število abonementov krščanskih listov le 466.000, torej komaj eno četrtino protikrščanskega časopisja.

Glede dnevnikov so nemški krščanski listi še na slabšem. Število protikrščanskih dnevnikov je 63, krščanskih dnevnikov je pa samo 13. Število izvodov nasprotnih listov je na dan 1.100.000, izvodov krščanskih listov pa znašajo 205.000. In če se odštejejo od tega števila še izvodov dunajskih časopisov »Neuigkeits-Weltblatt« (32.000), »Neue Zeitung« (90.000) in graškega lista »Kleine Zeitung« (35.000), ki služijo bolj zabavi in radovednosti, kakor pa politični izobrazbi, potem ne dosega izvodov vseh strogo politično-katoliških dnevnikov niti števila »Neue Fr. Presse«. Medtem ko katoliški komaj životarijo in velike primanjkljaje izkazujejo, imajo židovsko-liberalni listi ogromno število naročnikov. Tako ima »Neue Freie Presse« 68.000, »Neues Wiener Tagblatt« 66.000, »Wiener Journal« 72.000, »Wiener Abendbl.« 66.000, »Österreichische Volkszeitung« 100.000, »Kronenzeitung« 160.000, »Arbeiter-Zeitung« 56.000, »Die Zeit« 35.000, »Interessantes Blatt« 61.000 naročnikov. Tedensko znaša število izvodov nasprotnih listov 9.320.000. Sudetske dežele, Češka, Moravska in Šlezija, imajo 30 liberalnih dnevnikov, medtem ko nimajo sudetski katoliški Nemci niti enega samega. Na 640.000 nemških katoličanov pride en katoliški dnevnik, na 40 katoličanov en abonent, medtem ko je vsak osmi Avstrijec na liberalni list aboniran.

Med avstrijskimi Slovani niso razmere najbrže nič boljše, rajši še slabše. Na Slovenskem je katoliško časopisje splošno še precej razširjeno, tako da smo liberalnim in socialnodemokratskim listom še zmerom kos. Ali tudi nasprotno časopisje se čim dalje bolj razvija in postaja vedno bolj strupeno. Nasproti trem nasprotnim dnevnikom v Ljubljani imamo samo naš list na razpolago. Posebno naši socialni demokratje se krčevito trudijo, da bi dobili trdna tla med našim ljudstvom. Imajo svoj dnevnik in štiri strokovne liste: za tobačno delavstvo, za rudarje, železničarje in pa zidarje.

Ali se imamo pri tako veliki razširjenosti protikatoliškega tiska potem čuditi, če število protikatoliških glasov pri volitvah raste in če se vedno bolj širijo kriva načela o krščanstvu? Ali more biti bralec sploh drugačnih nazorov kakor je list, ki ga bere?

Katoliško časopisje ima že samo na sebi težavnejše stališče od protikatoliškega. Nasprotno časopisje se ne bori proti ljudskim strastem in zmotam, ampak ljudstvo ravno v tem utrjuje in podvziga; nasprotni listi raznemajo s svojo omamljivo pisavo najnižje nagnjene mase, da ta pijana in strasti omamljena tepta zakone in uprizarja revolucijo. Dob i poznavalci ča opisja trde, da se niso največji prilizovalci v dnevnih Ludovika XIV. tako kralju laskali,

kakor se laska protikrščansko časopisje ljudskim masam.

Dan na dan se uceplja ljudstvu duh nihilizma in absolutnega kritizma v srce. Je ni stvari na svetu, katere bi nasprotni listi ne prevrgli in s svojo žgočo in vse uničujočo kritiko ne umazali. Posledice te pisave so naravnost strašne.

Tista brezverska filozofija, ki je v 18. stoletju gospodovala nad izobraženstvom, je prodrla potom časopisja med maso, odtirgala milijone ljudi od krščanskega življenja in jih pogнала v taborn socializma. Lahko rečemo, da ni nobena stvar tako socialne demokracije pospeševala, kakor jo je materializem novodobne filozofije.

Časopisje avstrijskih katoličanov je tedaj silno pomanjkljivo. Ako hočemo te ljudi, ki so jih protikrščanski listi cerkvi odtujili, iz njih indiferentizma izvleči, rabimo predvsem dobrega in tehnično na višku stoječega časopisja.

Naši somišljeniki k temu sami lahko pripomorejo, ako pridno pri listu sodelujejo. Večkrat smo prisiljeni novice, ki se pri nas dogajajo, po drugih graških listih posnemati. Vpričo tolikih inteligentnih pristašev, ki jih imamo na deželi, bi bili tudi glede informacij lahko prvi list na jugu, ko bi nas hoteli naši somišljeniki takoj o političnih in drugih dnevnih dogodkih redno obveščati. Dobro informiran list se sam širi, ker ga mora vsakdo brati, prijatelj in nasprotnik.

Druge zelo važna reč pri časopisju so anonce. Noben list, najsi ima tudi sto tisoč naročnikov, ne more dandanes pokriti svojih stroškov s samo naročnino; vsak list je navezan na anonce, ki krijejo najmanj polovico njegovih stroškov. Poglejmo židovske liste. »Neue Freie Presse« ima vsako nedeljo 80 strani in od tega je 60 strani anonc. Če računamo na stran po 600 K, prinese tedaj nedeljska številka 36.000 kron. Za lanske velikonočne praznike je dobila »Neue Fr. Presse« za svojo velikonočno številko, ki je štela 100 strani anonc in 60 strani besedila samo za anonce 60.000 K. In to je denar avstrijskih katoličanov.

Iz tega dejstva se lahko prepričamo, kake važnosti so anonce za politični list. Pri vseh svojih naročilih se sklicujemo vedno na anonce v katoliških listih. Ne plačajmo nobenega računa, da ne bi trdke na to opozorili, da bomo vsako zvezo z njo pretrgali, ako ne bo v katoliške liste inserirala. Trgovskega potnika, ki nam ne more predložiti dokazov, da njegova trdka v katol. liste inserira, kratkoma zavrnimo. — Osobito katoliški trgovci in odjemalci naj bi to strogo izpolnjevali. In slednjič je treba tudi omeniti, da sami sebi slabo uslugo storimo, ako katoliško časopisje venomer kritiziramo in zmirom nad njim svojo nevoljo ob vsaki pravi in nepravilni priliki izražamo. Kolikrat zapazimo pezdire v katoliškem časopisju, medtem ko bruna v liberalnem listu nočemo videti. Liberalni listi so mnogokrat veliko slabše urejevani in vendar imajo ljudje veliko manj pritožb, kakor čez katoliške liste. V Avstriji smo glede katoliškega časopisja veliko zamudili. Dal Bog, da bi se avstrijski katoličani tega zavedli in krenili na drugo pot, če ne, se je bati, da se bo katoliška Avstrija v liberalnem časopisju zadušila.

Vipavske Dardanele.

Vipava, 22. oktobra.

Kakor je turško gospodstvo gnilo, tako je gnil naš liberalizem. Turčija kosoma razpada in boje se že za svojo carigradsko utrdbo Dardanele, tako se tudi naši liberalci tresejo za svojo najmočnejšo postojanko — trg Vipava, kjer še nikdar ni imela naša stranka večine v odboru. V skrajni sili so razvili zelenoprerokovo zastavo zeleno samih laži. Zagrnili so se vanjo, pa odgrnili jo bomo. Ali ni bilo liberalno

gospodstvo pravo turško gospodstvo za vipavsko dolino? Kdo ne želi železnice? Še Turki bi jo želeli. Ko se je pa pri načrtih za bohinjsko železnico nameravalo vzeti smer skozi vipavsko dolino, se je tega najbolj prestrašil liberalni paša g. Mayer, ki upravlja za lepe tisočake vipavsko vožnjo pošto. Šel je z g. Hrvatonom na Dunaj, in z Dunaja je prišel z veselim licem. Se sedaj si zadovoljno gladi podbradek, kadar sliši žvižg vlakov tam od kranjskega Štanjela, po cesarski cesti pa še vedno drdra njegova pošta. Liberalne glave na glas dolže dr. Žitnika in Perhavec, da sta zapravila železnico, na posrednih v ložki graščini pa trkajo na zdravje kmečki kratkovidnosti, ki verjame njihovim pravljicam. Najnovejša je, da je neka družba nameravala vpekljati avtomobilno pošto iz Gorice v Postojno. Vse se je te novice razveselilo, le ložki graščak Mayer se je zopet prestrašil in hajdi na Dunaj! Rekel je, da gre sam kupovat avtomobile. Ali verjamete politikarjem in mešetarjem, kadar govore na glas? G. Mayer je prišel brez avtomobilov domov, raznesla pa se je vest, da avtomobilne pošte ne bo. In tega Mayerja hočejo liberalci v odbor! Ali mislijo, da bo sedaj speljal železnico na Nanos?

Naša stranka je izvila liberalcem iz rok gozdni odsek, cestni odbor, nekaj mož spravila celo v občinski odbor. Dardanele so v nevarnosti! Zato so se liberalci vrgli na vse te naše postojanke. Z gozdnim odsekom delajo, da je groza. Z velikim turškim bobnom oznanjajo, kako neprimerno visoko potnino dobivajo odsekovi odborniki za pota v nanoške gozde; toda enako potnino dobiva tudi par liberalnih članov. Zgrajajo se, da so v gozdu celo jedli in pili, ko so cel teden bili v njem in odkazovali »šibe« (debla) — da si je pa župan Petrovič na občinske stroške pustil plačati drago zlato uro in da je učitelj Mercina pil na občinske stroške, je istim liberalnim glavam umljivo samo ob sebi. — Cel svet prosi za zboljanje cest. Poslanec Perhavec je izposloval novo cesto na Nanos, in to liberalcem zopet ni prav. Podjetnik je na par krajih gradil cesto s slabim materialom, in vsega tega je zopet kriv edino poslanec Perhavec! Ljudje božji — kje imate pamet? Primite podjetnika, saj ne gradi ceste g. Perhavec! Cesta tudi še ni kolavdirana in pri kolavdaciji bo prilika navesti vse pritožbe, da se nedostatki popravijo. — Dalje agitirajo, da je poslanec Perhavec proti razdelitvi skupnega gozda. Neštetokrat je gozpod Perhavec tudi na shodih izjavil, da bo on zastopal stališče večine vseh gozdnih upravičencev. Ako bo večina za razdelitev, se bo gozd razdelil. Gotovo pa je, ako se bo morda vsled razdelitve gozd devastiral, bodo vsi liberalci padli po Perhavcu, češ, on je gozd razdelil in vsega kriv. Če liberalca oblačiš, se bo slekel, če ga slačiš, se bo pa oblekel. Kako lažnjiva je agitacija proti gozdnemu odseku, jasno pričča zapisnik, ki so ga podpisali tudi liberalni člani odseka in v katerem vsi z ogorčenjem obsojajo napade na gozdni odsek.

V zadnjem času so se liberalci spravili tudi na cestni odbor, v katerem jim je svoj čas pšenica cvetla. Lahko rečemo, da ni kmalu kje tako skrbnega cest. odbora, kakor je vipavski. Državna cesta je v mnogo slabšem stanju, kakor ceste, ki jih oskrbuje cestni odbor. Pa ga vendar ne puste v miru. Žal nam je, da je med klevetnike zoper odbor zašel tudi medicinske univerzitetni doktor g. Kanc. V gostilni pri kozarcu vina trosi laž, da plačuje cestni odbor delavce po 5 K in da jih pri delu ne nadzira. Res je ravno nasprotno, da je cestni odbor zelo varčen in da delavce nadzira. G. Kanc, svetujemo vam, da vprašate g. Skala, po čem je delavce plačeval. Ravno Vi nimate povoda, pritoževati se nad posameznimi korporacijami, po čem plačujejo svoje uslužbence. Vi sprejemate letnih 3600

kron od dežele in zdravstvenega zastopa, torej ravno 10 K na dan poleg zdravniške plače. Pričakovali bi od Vas, da bote za to plačo radi postregli vsakemu bolniku, toda vedno se množe slučaj, da kadar Vas bolniki kličejo, niste posebno hitri. Pometajte torej najprej pred svojim pragom. Nikdar pa ne bomo pustili, da bi deželni uslužbenci neopravičeno napadali korporacije, ki stoje pod isto kontrolo kakor Vi. Mogoče ste hoteli s tem pomagati g. Karolu Mayerju do vstopa v cestni odbor. Gospod doktor, pustite g. Mayerja, da strelja zajce in da poravnava, kar je pri svojem slavnem špitalu dolžan po pogodbi napraviti, zase pa lahko prihranite politične kozle, da jih streljate, kar pa ne bo vam v čast, ne nam, da bi imeli takega zdravnika. — Vkljub zeleni prerokovi zastavi bodo padle prej ali slej tudi vipavske Dardanele. To je, liberalci, vaš kizmet.

Slovanski vestnik.

Izredno velik pogin ovac. Uprava moskovske gubernije se je obrnila na rusko notranje ministrstvo s prošnjo, v kateri prosi, da se ji podali podpora 5000 rubljev za proučevanje raznih parazitov, ki so že v južnovzhodnih gubernijah veliko število ovac uničili. Tekom zadnjih dveh let so ti paraziti v 13 okrajih moskovske gubernije, in sicer v 3193 vaseh 81.663 ovac uničili, tako da v nekaterih vaseh ni nobene ovce več.

Prvo zrakoplovno društvo na Bolgarskem. V Sofiji se je pred kratkim ustanovilo prvo bolgarsko zrakoplovno društvo »Aeroplan«. V svoji zadnji seji je sklenilo, da bode nabiralo prostovoljne prispevke za vzdrževanje društva. Ustanovitelj društva je znani bolgarski zrakoplovec g. Veves, h kateremu se je pridružilo nekoliko uglednih bolgarskih mož in častnikov. Društvo namerava v kratkem otvoriti avia-tično šolo, za katero se je že oglasile precejšnje število učencev.

Srbski državni dolgovi. Anuiteta za srbske državne dolgove je v letu 1881 znašala 2.686.200 dinarjev; v letu 1891 — 16.900.874 dinarjev; v letu 1901 20.095.150 dinarjev in letos znaša že 34.704.500 dinarjev.

Pritok židov v Varšavo. Varšavski tisk se v zadnjem času skoraj vsak dan pritožuje zaveljole velikega pritoka židov iz dežele v Varšavo. Leto 1910 je židovsko prebivalstvo v Varšavi doseglo visoke številke — 39.18 odstotkov vsega prebivalstva Varšave. Leto 1908 je bilo v Varšavi 277.769 židov in 425.672 katolikov; leta 1909 — 281.734 židov in 428.958 katolikov. Leto 1910 — 306.071 židov in 417.946 katolikov. Kot vzrok tega pritoka navaja poljski tisk gospodarsko organizacijo poljskega prebivalstva. Na deželi ni več za žide »kšefta« in zato se selijo v mesto.

Bolniki ne smejo čitati poljskih časnikov. Poz. poljski listi naznanjajo, da v zdravilišču pod Oborniki na Poznanskem, kjer se nahaja 50 poljskih bolnikov in 20 bolnikov drugih narodnosti, je bilo prepovedano Poljakom čitati poljske časopise. Kot vzrok prepovedi ravnanje navaja, da so ti časopisi politični in preveč bolnike razburjajo.

Dvajsetletnica poljskega šolskega društva. Te dni je obhajalo poljsko šolsko društvo »Towarzystwo szkoly ludowej« svojo dvajsetletnico. Iz tajnikovega poročila navajamo le-te podatke: V dvajsetih letih svojega obstanka je to društvo ustanovilo: dve gimnaziji, dve učiteljski, pet okrajnih šol, 148 ljudskih šol, 36 otroških vrtcev, 43 tečajev za odrasle analfabete in 40 obrtnijskih in trgovinskih tečajev. Samo v enem letu (1910) v zgoraj navedenih ustanovljenih učnih zavodih se je poučevalo 18.439 učencev, ki bi znabiti bili za poljsko narodnost izgnjeni, ko bi bili morali obiskovati drugojezične šole. Razum tega je društvo za poljsko

Ljudstvo ustanovilo 1990 čitalnic, v katerih se nahaja 305.208 knjig in 3663 listov, in 27 narodnih domov. Poleg tega je društvo še priredilo 27.315 predavanj in 3280 narodnih slavnosti.

Rusinska krščansko-socialna stranka. V Stanislavovu se je pred kratkim vršilo zaupno zborovanje duhovnikov grško-katoliškega obreda tamošnje škofije v zadevi bojkotiranja tistih rusinskih listov, ki širijo nevero; pri tej priliki so sklenili pridružiti se in ljudstvu priporočati stranko, ki jo zastopa katoliški list »Ruslan«, ki ga urejuje gospod Barvinski in protežira nadškof Szepticki. Na shodu je imel glavno poročilo duhovnik Klivok, ki je govoril o delovanju radikalnih rusinskih strank, ki širijo nevero, in svoje poročilo je sklenil z resolucijo o nujnosti ustanovitve nove stranke na krščanskosocialni podlagi, bojkotiranja lista »Dilo« in radikalno-ateističnih listov sploh, dalje o potrebi ustanavljanja župnijskih čitalnic po vaseh, namesto čitalnic »Prosvite«, ki širijo samo mlačnost v veri. Proti tej resoluciji sta govorila samo dva govornika, nakar je bila soglasno sprejeta. S tem je rusinska krščansko-socialna stranka v Galiciji ustanovljena.

Italijansko-turška vojska.

Stališče Vatikana.

Liberalni in socialnodemokračski listi so si te dni na podlagi pastirskih pism in izjav nekaterih laških škofov izmišljevali najrazličnejše vesti glede stališča Vatikana glede na laško-turško vojsko. Šli so v svoji bujni domišljiji celo tako daleč, da so zatrjevali, da Vatikan s tripoliško akcijo zato simpatizuje, ker ima Vatikan svoj denar naložen v »Banco di Roma«, »klerikalnem« podjetju, ki da je na osvojitvi Tripolisa najbolj interesirano. Mi smo trditve, ki izvirajo, iz sovraštva do Vatikana, takoj zavrnili, zdaj pa je sam Vatikan podal uradno izjavo, ki jasno precizuje njegovo stališče, obsoja celo tiste škofove, ki so se za tripoliško ekspedicijo zavzeli s svojo cerkveno avtoriteto in dokazuje, kako ima Sveta Stolica vedno pred očmi v prvi vrsti blagor in interese svete Cerkve. Ta izjava je tembolj znamenita, ker se obrača najbolj proti samemu kardinalu Vincencu Vanutelli, ki je dne 18. t. m., ko je poročil markiza Montoro s kneginjo Sofijo Odescalchi, tripoliško ekspedicijo proglasil naravnost za nekako križarsko vojno v prid krščanstva.

Nota Vatikana, objavljena v »Osservatore Romano« dne 20. t. m., slove:

»Več listov, ki se označujejo za katoliške, kakor tudi več cerkvenih in posvetnih govornikov se, obravnavajoč o italijansko-turški vojski, izraža na način, kakor da bi šlo za sveto vojsko, ki da se je začela v imenu in s podporo vere ter Cerkve. Mi smo pooblaščen, da izjavimo, da Sveta Stolica za tako razlago ne samo ne prevzema nobene odgovornosti, ampak tudi, ker stoji izven sedanjega konflikta, teh izjav ne more odobravati in jih obžaluje.«

Kakor so preje Vatikan čisto neopopravičeno napadali nelaški liberalni in socialistični listi, tako ga zdaj zaradi te note seveda laški liberalni. Seveda Svete Stolicе to ne briga. Njeno stališče je z ozirom na dejstvo, da tripoliška akcija gotovo nima značaja moralno upravičene vojske, da verski interesi pri tem za laško liberalno vladno, ki je vojsko začelo, niso merodajni in končno z ozirom na to, da ima Vatikan varovati tudi interese ostalih katoličanov v Orientu, čisto korektno.

Kar se pa tiče »Banco di Roma«, poroča liberalni dopisnik tržaškega »Piccola«, Crispolto Crispolti, svojemu listu dne 22. t. m. iz Rima sledeče:

»Banco di Roma« nima danes nobene niti najmanjše zveze z Vatikanom (niti v »Banco di Roma« naložen niti en vinar premoženja Vatikana.)

Da pa vlada med novo laško upravo v Tripolisu in ondotnim apostolskim prefektom P. Rossijem najprisrčnejše razmerje, to je čisto prav in v interesu tako Cerkve kakor Italije. To laška vlada tudi vpoštevata in bo v Orientu tudi nadalje upoštevala kakor vpoštevata to v kolonijah tudi brezverska francoska vlada.

Nadaljnja izjava Vatikana.

21. t. m. zavrača »Osservatore Romano« one liste, ki polemizirajo z njegovo noto, in poudarja, da ima Vatikan varovati interese vseh katoličanov katehoreti narodnosti v Orientu. Kar se pa tiče očitka protinarnosti, piše Vatikan dobesedno:

»Resnica je, da Sveta Stolica in to je Cerkve, ni narodna ne protinarnostna, ampak nadnarodna. Sveta Stolica iz

istih razlogov kakor vse druge vele-vlasti, katerih stališče je italijansko časopisje tako hvalilo, in pa zato, ker sedanja vojska nima nobenega religioznega značaja in podlage, ne more nič drugega kakor izjaviti svojo najstrožjo nevtiraliteto in jo tudi varovati.«

Laški poraz pri Derni.

Lahi so torej bili v Tripolisu vprvič, ko so prišli s Turki skupaj, pošteno tepeni. V Tripolisu samem se jim ni živa duša upirala, izkrcali so se, kakor da bi bili na izlet prišli. Ne tako v Bengaziju. Tukaj so jih Turki sprejeli s smodnikom. Kdor pozna Italijane, se ne bo čudil, da jih je ta sprejem neprijetno presenetil. Lah je zahrbtn, zviti, bahat in gostobeseden, oko v oko pa je strahopeten, kar se je še vedno pokazalo. Zanimivo je, da laški poročevalci, ki se lažejo kakor sploh Lah, lagati znajo, ne povedo, koliko laških vojakov je stalo Turkom nasproti, pač pa pišejo, da je bilo Turkov 3000 in 15.000 Arabcev! Kdo pa bo to verjel! 15.000 Arabcev! Sicer pa so Lah z najmodernejšim orožjem opremljeni, kako slabo so pa Arabci po večini oboroženi, to vendar vemo. »Temps« poroča, da je laških vojakov bilo 8000, uradno poročilo generala Briccola pa cení Arabce na 2000! Torej! Sicer pa iz laških poročil veje velika jeza in sramota. Poročamo nepristransko, navajajoč vire.

Rim (uradno). General Briccola, poveljnik cirenajškega ekspedicijskega zbora, poroča: V noči od 19. na 20. t. m. so naše čete pri Bengaziju bile zelo nadlegovane od beduinov. Bengazi smo zavzeli 20. t. m. Lah so Beduine potisnili nazaj proti vasi Sabri. Zdaj se izkrcuje vojni material. **Število sovražnikov 19. t. m. cenim na 2000 beduinov in nekaj Turkov.** Ostale redne turške čete, ki imajo 12 topov, so se, kakor se zdi, umaknile v gorovje. Kakor se sodi, je sovražnik izgubil 200 mož, veliko pa je ranjenih, na laški strani pa je pehota izgubila dva korporala in 13 vojakov, 54 vojakov je ranjenih, častnikov je ranjenih 7. (Koliko so pa izgube mornarice?)

Rim. »Tribuna« poroča, da je bilo laškemu vojnemu brodogradu vsled energičnega obstreljevanja Turkov nemogoče vojske izkrcati pred Bengazijem. Poveljnik brodogradu admiral Aubry in general Briccola sta nato fingirala, da odideta in sta Turke s tem premotila, medtem pa so se Lah izkrcali na obrežju Giuliana. Turki so se, ko so to zapazili, kljub streljanju iz laških ladij, vrgli na Lahe, a ti so po hudem boju sovražnika prisilili, da se je moral umakniti proti Sidi-Husseinu. Lah so Sidi-Hussein po zelo hudem boju zavzeli (in imajo tako majhne izgube!) Iz Tripolisa je odplul parnik »Lombardia« z enim bataljonom proti Bengaziju.

Pariz. »Temps« poroča, da znaša število laških vojakov, ki so se v Bengaziju izkrcali, 8000. Boji so trajali dva dni, odločilni pa 10 ur.

Kako je v Tripolisu?

Rim. »Tribuna« poroča, da je v Tripolisu samem vse mirno. Artiljerija izvršuje vaje v okolici. Turki so se iz Bu-Melianu umaknili v Arduani in Agezia. Vohuni poročajo, da so griči okoli Agezia polni turških baterij. **V okolici se pojavljajo oborožene domače čete.** (To so tisti »Lahom prijazni Arabci«) Turške čete zaplenjujejo karavane. V Tripolisu je silno razvito turško vohunstvo. Lah nadomeščajo domače orožnike s karabinjeri.

Turško-arabsko vojaštvo v Tripolisu.

Carigrad. Turška vojska se je utaborila v dжебelskem gorovju. Arabski rodovi iz Raze Soene v provinciji Fezzan, kateri štejejo 10.000 mož, korakajo proti Dжебelu in so se baje že s Turki združili. Šeju redu Senusijev pridiguje sveto vojsko in izbira čete. Ako pridobi zase rodove Tibbu Tevarik, bo štela turško-arabska vojska 150.000 mož.

Boji v Tripolitaniji.

Rim, 23. oktobra. »Agenzia Stefani« poroča iz Tripolisa dne 21. t. m. Včeraj se je tu govorilo, da so Turki zopet napadli laške postojanke. Govorice pa niso bile utemeljene, marveč je tu vse popolnoma mirno.

Lahi hočejo na vsak način Turčijo v Mali Aziji in Evropi.

Rim. Laške izgube pri Bengaziju in Derni (o kateri jako značilno danes ni nobenih poročil, tako da se ne go-tovo, so se Lah tam izkrcali ali ne) so Italijo tako razburile, da hoče nemudoma začeti akcijo proti Turčiji v Mali Aziji in Evropi, ako se Turčija precej ne uda. »L'Esercito italiano« je od merodajnih krogov izvedel, da hoče Italija zavzeti Mitilene, Chios in Rhodos ter eventualno tudi Smyrno.

Carigrad. Turčija je pred pristanišče v Smyrni položila mine. Trgovske ladje spremlja vedno torpedov-

ka, da na mine ne zadenejo. Turčija je poslala vojske in topove tudi na otoke. V Solunu je vse pripravljeno. (Če so se Lah pri Bengaziju z vsem svojim brodogradom sprli par sto Turkov in nič za-varovanega mesta tako opekli, kako se bodo šele v Mali Aziji!)

Turčija vstopi v trozvezo?

Carigrad. Tu se vednobolj množijo glasovi, da so avstro-ogrski in nemški poslaniki konferirali z velikim vezirjem, ki da je izjavil, da je Turčija pripravljena pristopiti trozvezi.

Turki povišali carino na laško blago.

Carigrad, 23. oktobra. Glavno carinsko ravnanstvo izjavlja, da mora imeti nelaško v Turčijo uvažano blago certifikate, kje da je bilo izdelano, ker se je povišala carina na laško blago za 100 odstotkov.

Kolera med Lah v Tripolisu.

Carigrad, 23. oktobra. Listi poročajo, da divja še vedno med laškimi vojaki v Tripolisu kolera. Odkar se je pričela vojska, je umrlo na kolero 260 laških vojakov.

Oplenjena italijanska skladišča.

Milan. »Corriere della Sera« poroča iz Carigrada, da so v Beirutu Turki oplenili italijanska trgovska skladišča. Turki hodijo oboroženi okoli. Armenci in drugi kristjani so ukrenili potrebne korake za svoje varstvo.

»Prodiranje« Italijanov v notranjost dežele.

Turin. Dopisnik turinske »Stampa« poroča, da ni pričakovati v bližnjem času prodiranja italijanskih čet v notranjost Tripolisa. General Caneva je izjavil, da so se turške čete umaknile tako daleč, da zasledovanje istih ne bi bilo priporočljivo. (Doda pa so Lah vedno poročali, da hočejo nemudoma zasedsti ves Tripolis.)

Laške bojne ladje v nevarnosti.

Rim. Zaradi izredno vihnega morja se boje gotovi krogi za manjše bojne ladje, ki vrše patroljsko službo med Kalabrijo in Tripolisom. Doslej niso bile priglase niti v sicilijskih, niti v tripolitanskih pristaniščih.

Vstaja na Kitajskem.

Vstaši gospodarji Hankava.

London, 23. oktobra. »Zentral-News« poroča iz Kingkhianga: Zmaga vstašev je bila velika. Vstaši so gospodarji Hankava. V Pekinu so napravila poročila o zmagi vstašev zelo globok vtis. Poslaništva vevlasti so dijo, da se revolucija še bolj razširi, če se vladi ne posreči, da postane v najkrajšem času gospodar položaja. V Pekinu so pripravljene še na hujše stvari, kakor na to, da se cesarska armada umakne. Govori se, da je bila vtopljen ena ladja. V vladnih krogih se trdi, da se Juanšekaj brani izvršiti povelje o zopetnem zasedenju Vučana, ker narašča nezadovoljnost radi vladnih odredb.

Nadaljnji uspehi kitajskih vstašev.

London, 23. oktobra. Tukajšnji listi poročajo iz Pekina: Vlada je izdala oklik, da morajo trgovci sprejemati popirni denar. Menjalnica je ukazano, da morajo menjati bankovce. Tistim, ki bi tega ne storili, grozi vlada s težkimi kaznimi. V Pekinu so zelo pobiti. Trdi se, da so vstaši v soboto zopet priborili zmago, ki jo pa vlada zakriva. Danes je sklicana seja državnega sveta. Radikalci so zelo agresivni, vsled česar je dvomljivo, če pride regent osebno v zbornico. Trdi se, da so odkrili zaroto, ki je imela namen napasti zbornico. Zaprti so veliko sumljivih oseb.

Vstaja mohamedancev na Kitajskem.

London, 23. oktobra. »Zentral-News« poročajo: Trdi se, da se nameravajo v Kansui dvigniti tudi mohamedanci.

Podrobnosti o bitki pri Hankavu.

London, 23. oktobra. Prvo uradno poročilo o zmagi vstašev pri Hankavu je došlo 20. t. m. dopoldne po brezličnem brzogaju v Šangaj. Cesarski vojaki so se slabo branili. Streljanje topničark ni napravilo nobene škode. Vstaši so neprestano streljali. Vstaši so osvojili taborišče cesarskih čet in je utrdili.

Boje se, da nastane na Kitajskem finančni krah.

Peterburg, 23. oktobra. Tukajšnji listi poročajo iz Pekina: Revolucionariji so se polastili 40.000.000 mark državnega denarja. Finančni minister je naprosil finančni sindikat za 5 milijonov mark predujema. V Pekinu je ustavilo 20 odstotkov podjetij izplačila.

Razna poročila.

London, 23. oktobra. Revolucionariji poizkušajo zavzeti Kwangshui,

ki leži 120 kilometrov severno Hankava.

Peterburg, 23. oktobra. Nekaj dijak je streljal na Juanšikaja, a napad se je izjalovil.

Pekin, 23. oktobra. Trdi se, da so zavzeli vstajni Canso.

Pekin, 23. oktobra. Juanšikaj je vladil pisal, da je bolan in da mora svoj odhod v provincijo Hupe odgoditi. Dinastija mu je pa ukazala, da kolikor mogoče hitro odpotuje. — Pismo Juanšikaja je vlado silno potrla, ker je Juanšikaj edini mož, ki bi mogel proti revoluciji kaj uspeti.

Ljudske igre.

A. C. Danilo: Dimež, strah kranjske dežele. Ljudska igra s petjem v šestih slikah. — Ta najnovejši slovenski igrokaz je izšel kot 17. snopč »Zbirke ljudskih iger«, nekako ravno ob petdesetletni smrti proslulega rokovnjača Dimeža, ki se je zadušil v goreči opekarni 21. januarja 1862. Njegovo ime je znano še dandanes po vsej Gorenjski, zlasti pa v okolici Škofje Loke, v selski dolini, kamniškem okraju in drugod, koder živi še mnogo ljudi, ki so poznali tega roparja posebne vrste. Po še živelih virih je napisal G. Danilo, član deželne gledališča, imenovano igra, ki nam predstavlja posebno znane dogodke iz njegovega življenja. Prva slika nam kaže Dimeža v starosti kakih 20 let na očetovem domu v Bitnjem. Bivši dijak, iz gimnazije izključen, je predmet neprestanim očitanjem strogega in pretrdega očeta. Iz ljubezni do revne Urške ukrade svoji materi nekaj dragocenosti, vsled česar ga oče zavrže kot tatu. V drugi sliki ga srečamo že kot poglavarja rokovnjaški četi v Raščinskem gozdu, ko »izpravna va svet«. Sam pravi o sebi (str. 72): »Jaz nisem razbojnik in ubijalec. Ščitim kmeta in reveža, jemljam le, kjer je preveč.« Zato ustrelji v svoji četi Gofelsteherja, ki je navaden razbojnik. Na različne načine se mašuje nad gosposko, ki ga preganja. Zupana Šporna iz Mekinji vjame na poti v Ljubljano, kamor je namenjen baš radi Dimeža, mu pobere denar, se vsede na njegov voz s štirimi tovariši in se pelje v Mekinje k predstojniku na Kresiji pl. Posannerju. Tega presenetijo zvečer v veselju družbi s svojim obiskom in ga odvede s seboj radi svoje varnosti. Biriču Stojcu uide na Šmarjetni gori v ženski obleki in mu zažge nad glavo svoje skrivališče, kjer tudi Stojc zgori. Podobna smrt doleti njega samega, ko zažge orožnik opekarno v Raščinskem gozdu, kamor je Dimež pribežal.

Dejanje je skozi in skozi živahno. Zgodovinskih podatkov je nakopičenih toliko, da jih človek komaj pregleda. Morebiti bi ne bilo odveč, če bi bil napisal gospod pisatelj, ki je itak moral vso stvarno zgodovinsko preštudirati, tudi nekaj zgodovinskih pojasnili, na primer glede takratne sodne uprave. V posameznostih bi bilo želeti, da bi se bolj pojasnil prehod »faliranega študenta« v rokovnjaškega poglavarja. Med Janezom v prvi sliki, mehkim in skoro boječim fantom, pa med Dimežem v drugi sliki, ki nas že mnogo spominja na Karla Moora v Schillerjevih »Roparjih«, je velik prepad, ki se sicer da premostiti, a v naši igri ni zadosti premoščen. Nekateri stvari in izrazi, ki so sicer prav pristno rokovnjaški, a vendar za vzgojni pomen ljudskih odrov malo prikladni, se bodo bržkone ob uprizaritvah morali izpustiti (na primer na strani 47. in 58.). Drugače je pa igra skoz in skoz efektivna in zasluži dobljeno nagrado S. K. S. Z. Za dobro uprizaritev igre je gospod pisatelj izborni oskrbel. Za vsako osebo navede podatke, kakšna je bila v resnici. Prav tako pouči praktično, kako se inscenirajo razni lučni efekti.

Kot čujemo, se delo v kratkem uprizaro na »Ljudskem odru« in takrat se bode pokazalo šele, koliko življenjske moči je v tej igri.

ČEŠKE VISOKOŠOLSKÉ ZAHTEVE.

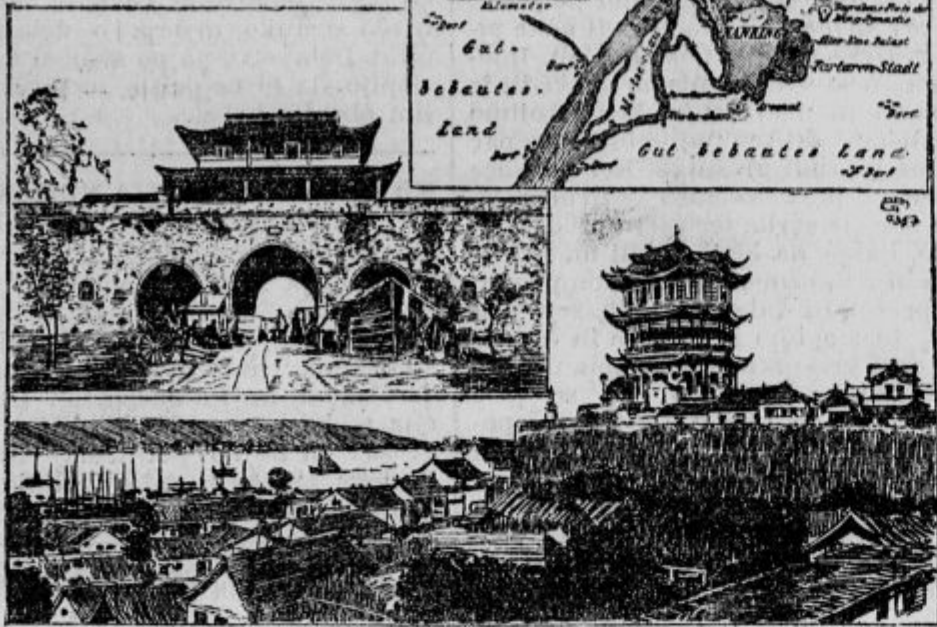
Praga, 23. oktobra. Tu so priredili češki dijaki manifestacno zborovanje, na katerem so zahtevali drugo češko vseučilišče v Brnu. Poročal je poslanec profesor Srdniko.

POLET ČEZ APENINE.

Turin, 23. oktobra. Aviatik Claisseur je dne 21. t. m. na Blieriotovem aparatu preletel Apenine.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke „Slovenske Straže!“ Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Slike iz mesta Nanking na Kitajskem.

KITAJSKA REVOLUCIJA.

Mesto Nanking, ki leži na dole-njem teku Jankcekeana, je sedaj v ro-kah revolucionarjev. Na ulicah je bilo umorjenih mnogo revolucionarjev, vo-jakov in drugih prebivalcev. Vlade-čete se zama trudi mesto zopet za-

vzeti. Nanking je bil do leta 1405. sedež kitajskih cesarjev, dokler niso prišli do veljave Mandžu. Mesto, ki leži v okolici gričev, ima sedež cesarskega namest-nika. Obdano je z zidom. Najlepše po-slopje je 84 metrov visoka pagoda, ki se vidi na desni strani naše slike.

† Dr. Josip Vošnjak.

V Slovenski Bistrici na Spodnjem Štajerskem je umrl v soboto zvečer ob pol 9. uri dr. Josip Vošnjak v starosti 77 let. Z njim je legla v grob ena mar-kantnih oseb slovenskega naroda, eden izmed onih redkih vrst narodnih pijo-nirjev, ki so stali ob zibelki politično narodnega slovenskega preporoda. Dr. Vošnjak se je rodil l. 1834. v Sošanju na Štajerskem, postal l. 1858. doktor medicine na dunajskem vseučilišču in se poleg svojega zdravniškega poklica zelo živahno udeleževal narodnega de-la na vseh poljih naše kulture. Njogo-vo delovanje je bilo zelo mnogostran-sko; razven političnih narodnogospo-darskih in poljudnopoučnih člankov je marljivo deloval tudi v leposlovju.

L. 1867. je z dr. Prelogom vred usta-novil »Slovenskega Gospodarja«, leta 1868. pa z drugimi rodoljubi »Slovenski Narod«. Bil je tudi večletni državno-zbornski in deželnozborski poslanec za Kranjsko in odbornik kranjskega de-želnege odbora.

Živeč v stiku s preprostim naro-dom je prišel do prepričanja, da je tre-ba poleg narodne zavesti ljudstva tudi na njegov gmotni napredek opozarjati. Napisal je Slovincem od l. 1872.—1890. celo vrsto tozadevnih člankov v kole-darjih družbe sv. Mohorja, n. pr. Hra-nilnice in posojilnice na kmetih, Poso-jilnice na pomoč kmetskega ljudstvu, Proti žganju, Proti koleri, O gospodar-skih šolah. Sploh se je jako živahno za-nimal za narodno gospodarstvo. V tem pogledu je bil daleč pred svojimi poli-tičnimi tovariši Mladoslavci.

Razven tega je pisal tudi politične brošure, v katerih je pojasnjeval razne politične dogodke. Politični listi, Slo-vinci kaj čemo, Za narod, omiko in svo-bodo, to so njegovi spisi. Tudi na lepo-slovnem polju je znal zelo spretno pe-ro sukati. Ze v »Slovenskem Glasniku« je napisal nekaj črtic o našem narod-nem blagu. Posebno bi bilo omeniti njegov znani roman Pobratimi in celo vrsto njegovih dramatičnih del: Lepa Vida, Doktor Dragan, Svoji k svojim, Pene, Ženska zmaga in par drugih ve-seloiger, ki so se deloma igrale na na-ših odrih.

Na svoja zadnja leta se je umaknil iz politične javnosti na svoje posestvo v Slovenski Bistrici, kjer je pisal za »Slov. Matico« svoje Spomine, v kate-rih tudi tiči košček naše politične, so-cialne in literarne zgodovine. Njegov pogreb se vrši jutri popoldne ob 2. uri. Čast spominu marljivega in zaslužne-ga moža.

Nova slovenska šola v Ameriki.

Cleveland, Ohio, S. Amerika.

Ze večkrat se je poročalo, da je Cle-veland v državi Ohio največji sloven-ski kraj in da je javno življenje cleve-landskih Slovincov nekako merilo za druge manjše slovenske naselbine. Res je, da po številu že od nekaj druge kraje prekašamo, a v drugih zadevah smo mi daleč zadaj. Toda zadnje čase se je slovenstvo v naši naselbini tako dvignilo, da se bomo kmalu izkopali iz one zanikrnosti, katera se nas je zad-njih par let polotila.

Ze leto dni se nabira sklad za novo slovensko katoliško šolo fare sv. Vida. Nihče ni mislil, da bode šolski odbor s tako žilavostjo deloval za udejstitev tako krvavo potrebne slovenske šole! Dece, ki je dorasla za pouk, je vedno več, a sedanja šola ima prostora komaj za par sto otrok. Koliko nadebudne mladeži se na ta način odtuji našemu jeziku, a še več jih podivja, da ne ve ne za Boga, ne za narod. Zato je pa ta vesela vest utolažila slovenske katoli-čane, ki bodo dobili prihodnje poletje veliko krasno šolsko poslopje, kjer bo-de dovolj prostora za slovensko deco.

Da bode šola nekaj krasnega in za Slovence dovolj velika, kaže svota, ki se bo za poslopje porabila; šola bode stala 60.000 dolarjev, to je 300.000 kron avstrijske veljave. Lepa svota, a še lepši je namen, za katerega naši kato-liški rojaki z vso požrtvovalnostjo pri-spevajo. Da se spozna velika odločnost in radodarnost naših ljudi, naj povem, da je ta vsota nabrana od prostovolj-nih prispevkov darežljivih rojakov in čisti dobiček od cerkvenih veselice, ka-tere prirejajo slovenski fantje in dekle-ta. Lahko rečemo, da se nam ni treba bati za našo bodočnost, dokler bodo taki farani in na čelu jim podjetni go-spod župnik Ponikvar.

Ali kakor ni veselja brez žalosti, tako tudi ni dobre stvari brez nasprot-nikov. Čim bolj se šolski odbor trudi, in čim večji je njegov uspeh, tem hujše je divjanje nasprotnikov. Na vse strani se zaganjajo ti neumni praznoglavci kranjskega liberalizma v naše katoli-ške može.

Neko tukajšnje društvece, ki se ima za poosebljeno svobodomiselnost, po-sebno divje kriči in rolni, češ, kaj je treba slovenske katoliške šole! To dru-štvo najarogantnejših puhloglavcev pa prireja obenem igre, ki bi jih niti igrati ne moglo, če bi katoliški pisatelj ne spisal iger, ki jih z največjim apetitom igrajo. Pa da bi ti neolikanci pisatelju vsaj tantijeme poslali; a kaj še, kaj bo-do pa potem sami delili. Bog jim daj pamet! Živele slovenske katoliške šole v Ameriki!

Velik požar v Carigradu.

Dne 21. t. m. ob 6. uri zvečer je pri-čelo goreti v carigradskem mestnem delu Lubtan Bajezid in istočasno v gr-škem delu mesta Kum-Kapu. O požaru so došla sledeča poročila:

Carigrad, 23. oktobra. Dne 21. t. m. je izbruhnil velik požar istočasno v mestnem delu Bajezid, ne daleč od voj-nega in finančnega ministrstva in v mestnem delu Kum-Kapu ob Marmara obrežju. Zgorelo je že več sto hiš.

Carigrad, 23. oktobra. Požar v Stambulu, ki se je radi pomanjkanja vode tako strašno razširil, so zadušili šele 22. t. m. ob 2. uri ponoči. V pogo-relem mestnem delu so bivali večinoma premožnejši Turki. Zgorelo je več ko-nakov, ena šola in ena mošėja. Koliko poslopij je zgorelo, še ni natančno zna-no. Škodo cenijo na 200.000 do 400.000 funtov. Policija naznanja, da je povzro-čila požar neprevidnost.

: Naročajte „Slovenca“ :

Dnevne novice.

+ **Iz deželnege odbora.** Deželni ekonom Gustav Nebenfürher je imeno-van nadupraviteljem. — Deželni odbor je sklenil prirediti nekaj sadnih dre-vesnic. — Z redom usmiljenih sester se sklene dogovor, da zvečajo svojo hiral-nico, s katero se razbremenijo deželna blaznica na Studencu. — Deželni vladi se prijavi govor mestnega tržnega nad-zornika Ribnikarja, poln insultov proti deželnemu odboru, ki ga je govoril pod predsedstvom deželnege odbornika dr. Tavčarja z naročilom, da se disciplinar-na preiskava raztegne tudi na ta nekva-lifikovani nastop magistratnega urad-nika. — Ponudba ljubljanske kreditne banke za nalaganje denarja se odkloni in zveza ž njo pretrga. — Občina Dole-nja vas pri Ribnici popravi občinsko pot v Rakitnici. — Razširjatev okrajne ceste v Radovljici se odda Iv. Dorniču.

+ **Razdelitev referatov v proračun-skem odboru državnega zbora.** Po do-govoru strank bode v proračunskem o-boru vodil dr. Šusteršič referat o državnem rudarstvu (rudarske oblasti, rudarske šole, državni rudokopi itd.) ter o pošti in brzojavu; posl. dr. Ko-rošec pa bode vodil referat o tobaku in o najvišjem računskem dvoru.

+ **Dr. Tavčar se je ugriznil v jezik.** Na Ribnikarjevem shodu dne 19. t. m. se je dr. Tavčar grozno jezil nad dežel-nim odborom, ki je spravljal kandidata Ribnikarja v disciplinarno preiskavo. Ko se je pa spomnil, da je on sam, dr. Ivan Tavčar, pred nekaj leti zaradi poli-tike zahteval in dosegel v deželnem odboru disciplinarno preiskavo zoper dr. Gregoriča in Koblarja, se je — ugriz-nil v jezik in obmolknil. V »Narodovih« noticah se pa še poznajo krvave pene, pomešane s psokami na deželni odbor, ki rad uboga dr. Tavčarja.

+ **Delavski shod v Dev. Mar. v Polju.** Včeraj popoldne se je vršil v Društvenem domu v Dev. Mar. v Polju jako dobro obiskan delavski shod, na katerem sta govorila državni poslanec Jožef Gostinčar in Iv. Nep. Gostinčar. Shod je sklenil, da se prosi glavno rav-nateljstvo na Dunaju za draginjsko do-klado. Mnogo razburjenja in nevolje med delavstvom je vzbudila vest, da je ravnateljstvo odpustilo nekega delav-ca, ki se je natančno držal delavnega reda in razsodila c. kr. deželnege pred-sednika in ni hotel delati v nedeljo. Sploh se razmere pod ravnateljstvom Tittelnom vedno bolj poslabšujejo, me-sto da bi se izboljšavale. Delavstvo ima zelo težko stališče, ker se ravnateljstvo prav nič ne drži tovarniškega delavne-ga reda in razsodila deželnege predse-dnika in ni hotel delati v nedeljo. Sploh se razmere pod ravnateljstvom Tittelnom vedno bolj poslabšujejo, me-sto da bi se izboljšavale. Delavstvo ima zelo težko stališče, ker se ravnateljstvo prav nič ne drži tovarniškega delavne-ga reda in razsodila deželnege predse-dnika in ni hotel delati v nedeljo.

+ **Kako liberalni listi vzgajajo mladino.** Pred kratkim so postavili na pokopališču v Mekinjah leta 1910. umr-lemu fantu Tinetu Gedušak spomenik, na katerega je dal nek »Jutrovec« ukle-sati besede: »Priden fant, materi stre-gel, druge nabil. Vsak pameten člo-vek, ki bi bral ta napis, bi rekel: prete-pač je bil. Tako bi ranjkemu ta napis ne bil v časten spomin, ampak v sra-moto. Ljudje so hodili gledat ta zares »originelni« napis, zbijali šale ter delali razne opazke, kar je napotilo cerkveno predstojništvo, da je isto ukazalo napis zbrisati z motivacijo, ker je isti nedo-stojen, smešen ter sramotilo za ranj-kega. Toda »Jutrovec« v svojem leib-

journalu poučuje gospoda župnika, da temu ni tako, ampak da je častno za ranjkega, ker je »druge nabil«, četudi je moral zato v ječo. Saj je — čujte mo-drijana — tudi Benedek leta 1866. pozi-val vojake, naj krepko udrihajo in na-rodna pesem kliče tudi »na boj junaška kri.« Ta bojni duh — pravi prosvitlje-nec — moramo prenesti na mladino. To se pravi po domače: Fantje, le ponočuj-te, pretepajte se ter bijte po glavah eden drugemu. Po sodbi »Jutrovi« bi bil potemtakem največji pretepač tudi največji junak. Kranjska dežela je bila razvpita zaradi surovosti in mnogih pobejev; vsi pravi prijatelji ljudstva delujejo z vso silo na to, da se mladina odvadi surovosti in pobijanja. »Jutro« pa hoče, da naj fantje pridno udrihajo in se pretepajo. Kam boste zavodili, vi »Jutrovci«, mladino s takim nespamet-nim, a neskušeni mladini vendar škod-ljivim pisarenjem? Zaslužil bi potem-takem po vašem navodilu častno ko-lajno, ko bi na cesti ponoči pobil bici-klista. — Pamet, kje si?

+ **Malo več zavestil** Pri nas je ve-činoma že prodrli strankarski ponos ta-ko, da pristašem S. L. S. ni treba več nastopati s tisto pohlevnostjo in skromnostjo, kakor nekoč. Samoza-vestno in odločno kažemo lahko po-vsod, kaj smo; v čast si štejemo, da smo pristaši mogočne in zmagoslavne S. L. S. Ta zavest naj pa tudi spremlja vsakega našega moža vsikdar in v vseh zadevah, zlasti pa v strankarskih vpra-sanjih. Nikakor torej človeku ne gre v glavo, da je danes, pri teh razmerah še dokaj naših ljudi, ki brez potrebe pod-pirajo »Narod«, »Jutro« ali »Zarja« ter druge liberalne časopise; pa če tega ne, vsaj jemljmo jih v roke, kjerkoli na-lete nanje. Zakaj bi v gostilnah vsakdo »naših« ne zahteval vselej »Slovenca«? Zakaj se smeši pred nasprotniki, ko kaže, kakor da brez teh umazanih li-stov ne bi mogel izhajati? Zakaj se ob-naša, kakor da bi bil liberalac? Zakaj pri obrtnikih: brivcih in drugih, ki jih podpirajo naši, vidimo najprej in ve-činoma liberalne liste na mizi? Zakaj se ti pred svojimi očmi obrtnik, ki ga podpiraš s svojim denarjem, neženira-no ponaša z »Narodom« v roki? . . . Zato, ker si premalo ponosen! Sicer pa: Ali velja ponovna cerkvena prepoved liberalnih, veri in cerkvi sovražnih li-stov samo za posameznike? Kdo je pa izvzet? . . . Kje je krščanska zavest, kjer odločnost, kje doslednost?

— **Revolverski atentat v sodnijski palači pred sodiščem.** V četrtek se je pričela v Gorici kazenska obravnava proti Alojziju Fantuzzi, ki je, kakor smo svoječasno poročali, na hodniku sodnijske palače z revolverjem dvakrat ustrelil na dr. Battiggijsa. Sodni dvor se je izrazil za nekompetentnega, ker iz-haja iz dr. Battiggijevih izvajanj, da se gre tu za poizkušeno umor, kar spada pred poroto.

— **Uboj.** Sedemnajstletni Ajdovčev fant iz Tupalič je v nedeljo 15. oktobra, Predvorom pred Velkavrhovo gostilno v prvi zabodel posetnika Petra Lom-barja, po domače Anžetovca iz Bašlja, tako da je v par minut. izdihnil. Mlada vdova s petero otroci žaluje ob prezgod-njem grobu.

— **Ponesrečena ženska.** Iz Dvora pri Bovcu je šla 30. septembra žena bivšega bovškega grobarja po domače Oderža na Sv. Višarje. Njen mož jo je pričakoval za drugi dan, ker jo pa še tretji dan ni bilo domov, jo je šel iskat. Izvedel je, da je prišla še isti dan na Sv. Višarje, in drugi dan odšla za drugimi romarji, žene ni nikjer našel. Pozneje

ZANIMIVA SLIKA O OBSTRELJAVANJU TRIPOLISA.

Izredno sliko kažejo laške granate, ki leže v fortu Sultana in niso eksplo-dirale. Projektili niso zadeli na trda mesta in so ostali celi na pesku. Mogoče

pa tudi, da niso bili užigalniki v redu, ker je sploh skoro večina granat ostala cela. Na vsak način pa so Italijani v svoji preveliki navdušenosti mnogo več streljali, kot bi bilo treba.

so jo šli iskati še drugi možje, ali vse iskanje je bilo brezuspešno, dasi je od tega preteklo že skoraj tri tedne. Po tem je soditi, da je kam padla ali zašla in tako izgubila življenje, posebno ker je bila že stara.

— **Kaznovani liberalni obrekovalci.** Letos so se liberalci na Brezjah spravili nad delavnega patra Henrika ter raznašali o njem najnesramnejše stvari. Dolgo časa je moral iskati obrekovani pater Henrik dokazov, nazadnje se mu je posrečilo dobiti dva junaka, enega v osebi gostilničarja na Posavcu, znanega Pezdicha, ki živi le od božje poti na Brezjah, drugega v osebi mladega Andreja Murnika, čegar oče je ravno tako navezan na božjo pot. Pri glavni obravnavi 20. t. m. je liberalni gostilničar Pezdich prosil patra Henrika za odpustitev, zavezal se je plačati 200 K globe v dobre namene ter stroške tožnikovega zastopnika dr. Pegana, vsled tega mu je pater Henrik dobrohotno odpustil sodno kazen. — Mladi Murnik je pa dobil od sodnika 14 dni rčeta primerno poostrenega.

— **V Ilirski Bistrici** so se vršile v nedeljo dne 22. t. m. občinske volitve, pri katerih so bili izvoljeni sledeči možje, in sicer v I. razredu: Domladiš Josip, Hodnik Josip, Hodnik Kristijan in Samsa Josip; namestnika sta: Uršič Andrej in Valenčič Josip. V II. razredu: Gržina Jakob, Kregar Avgust, Ličan Anton in Tomšič Josip; namestnika sta: Milostnik Franc in Samsa Franc. V III. razredu: Bile Robert, Slanc Anton, Tomšič Rajko in Znidaršič Alojzij; namestnika pa Batista Josip in Hreščak Josip, vsi »posestniki«. Včerašnjajo nedeljo je bil tudi ob 3. uri popoldne v štirirazredni ljudski šoli v Trnovem prvi roditeljski sestanek.

— **Volitev župana na Viču** bo dne 26. t. m.

— **Tujski promet na Bledu.** Glasom izkaza zdraviliške komisije je bila letošnja sezona najlepša in najštevilnejša. Število tujcev znaša 7778 in je narasel od lanske sezone promet za 1462 oseb. Te številke jasno govore, da se tujski promet na Bledu od leta do leta dviga.

— **Okrog pogorišča v Mokronogu** je jelo cveteti sadno drevje. Vidi se drevesa, ki so na eni strani opalena — tam je vse v cvetju, druga polovica je pa zelena. Gorki dnevi so privlačili tudi vijolice in majnikove hrošče iz zemlje.

— **Častno svetlinjo** za štiridesetletno zvesto službovanje je prejel Franc Ogrinec, ki je 50 let opravljal cerkveniško službo pri Sv. Gregorju neprenehoma in z vso točnostjo. Domači gospod župnik je dne 16. t. m. ob primeri slavnosti pripel znak zasluženega odlikovanja. Posebno veselje odlikovanja je bilo, da so se njegovi otroci in vnuki zbrali pri njem ta slavnostni dan.

— **Dela pijanosti.** Te dni je prišel kmet Celjah v Orahovici zelo pijan domov ter se vrgel spat. Naenkrat pa je planil kvišku, vzel kuhinjski nož in hotel zaklati sina. Zena mu je branila, zato jo je zbesneli pijanec večkrat zabodel. Kri pa ga je takoj streznila, da je nehal divjati. K sreči poškodbe žene niso bile smrtne.

— **30.000 K v dobrodelne namene** je zapustil minole dni v Zagrebu umrli deželni blagajnik Teofil Balicki.

— **Nazadovanje živinoreje v Bosni-Hercegovini.** Nasproti letu 1895 so našli leta 1910 manj: 11.426 konj, 107.641 goveje živine, 54.841 koz, 731.866 ovac in 135.019 prašičev.

— **Telegrafična zveza med Trstom in Aleksandrijo.** Dolgo projektirana telegrafična zveza med Trstom in Egiptom je gotova stvar. Ustanovi se akcijska družba s kapitalom 10 milijonov kron ter se izroči polnjenje kabela nekemu inozemskemu podjetju. Dosedaj je bil brzojav med Avstrijo in Egiptom jako drag (1 K 25 h za besedo), ker gre čez Gibraltar ali skozi Črno morje.

Ljubljanske novice.

lj **Ustanovitev samostojnega vodstva S. L. S. za Ljubljano.** Včeraj se je vršil v veliki dvorani »Ljudskega doma« shod zaupnikov S. L. S. iz vseh ljubljanskih okrajev. Podpredsednik S. L. S. g. dr. Vinko Gregorič je predložil v razgovor vprašanje ustanovitve samostojnega ljubljanskega vodstva S. L. S. Izvajal je: Ljubljana potrebuje samostojno vodstvo, ker je treba vsak dan reševati mnogo lokalnih gospodarskih in političnih vprašanj. Ljubljana ima tudi svoje velike gospodarske interese. Nasprotniki hujskajo proti kmetom. Samostojno vodstvo bo preštudiralo meščanske zahteve in sporazumno z vodstvom cele stranke spravilo vse v harmonijo. Mestno gospodarstvo v Ljubljani je zavoženo, treba ga bo pametno popraviti. Ugled Ljubljane je je tako globoko padel, da ga je v 10

letih težko popraviti. Gotovi ljudje so se igrali z usodo meščanstva. Maloštevilna družba hoče, da bi naše meščanstvo bilo slepo in bi sledilo političnim pustolovcem. Čast in ugled Ljubljane zahteva, da ne sledi političnim pustolovcem, da se jih otrese, da tako skupno pomagamo dobiti Ljubljani nazaj prejšnji ugled. (Burno odobravanje.) Samostojno vodstvo S. L. S. za Ljubljano bo po celem mestu razširilo svoje delovanje, skrbelo bo za resničen napredek Ljubljane. Poziva vse sloje prebivalstva, da pri tem pomagajo, sodelujejo. Skrbeti je treba za napredek vseh delov in okrajev mesta, ker vse prebivalstvo je ljubljanski davkoplačevalec. Govornikovo mnenje je, da na daj bodo tako v vodstvu S. L. S. za Ljubljano zastopani vsi sloji in vsi okraji. (Živahno odobravanje.) Mizarski mojster in hišni posestnik g. Fran Pust pozdravlja ustanovitev samostojnega vodstva za Ljubljano, ki je res nujna potreba. Predlaga za načelnika vodstva g. dr. Vinko Gregoriča (Burno odobravanje), ki naj v zgoraj omenjenem smislu vse potrebno pripravi in v kratkem posebnemu shodu zaupnikov predloži načrt organizacije in sestavo vodstva. Ta predlog je bil soglasno sprejet. G. dr. Gregorič je med neprestanimi ovacijami izjavil, da rad prevzame načelnništvo in da rad dela za svoje rojstno mesto, za Ljubljano. Načelnik g. dr. Gregorič je nato poročal o deželnozborski volitvi v Ljubljani. Posvetoval se je o tem z mnogimi somišljeniki in vsi so bili soglasnega mnenja, da bo kandidat obrtnik in hišni posestnik gospod Anton Rojina, ki pozna težnje prebivalstva, ki je bil po svetu in ve kaj je delo, (Navdušeni živio-klici in ploskanje). Predlaga zaupnikom sprejem te kandidature. Pri glasovanju je bila ta kandidatura z velikim navdušenjem soglasno sprejeta. Nato se je oglašil k besedi g. Anton Rojina, ki je izjavil, da je sprejel kandidaturu le zato, ker je prepričan, da je čas, da bo tudi obrtniški stan zastopan v deželnem zboru. Če bi bil nasprotnik obrtnik, ali trgovec, ali hišni posestnik, ne bi bil prevzel kandidature. Ne bo objuboval mnogo, le to pravi, da se bo vzemal pri večini deželnega zbora za davkoplačevalce, da bo vedno rad posredoval in da je prepričan, da bo imel tudi uspehe. Mnogi obrtniki posebno čutijo, kako čudno se je delalo z njimi pod prejšnjim mestnim gospodarstvom, ko so se namestu obrtnikom oddalo delo le enemu velikemu podjetniku, ali pa tako, da je n. pr. ključavničar dobil dobavo travverz in tako dalje. Tudi v nasprotnem taboru so mnogi obrtniki mnenja, da ima S. L. S. prav, da hoče dati obrtniku prednost. Zato kandidira in dokler ima dve roki, ki znata delati, ne boji se političnih pustolovcev. Opozarja na žalostne septembarske dogodke pred tremi leti. Mi smo največ trpeli, obrtniki in trgovci, drugisopabežali! Čas je že, da pokažemo, da nismo voljni prenašati diktatorstva političnih pustolovcev! Kar se tiče uradniškega vprašanja, jasno kaže njegovo mnenje, stališče njegovo v mestnem posvetovalnem svetu. Tam je predlagal, naj bi se mestnim uslužbencem drugače delila draginjska doklada. Tam je predlagal, da bi dobili mestni uradniki sledeče nagrade: uradništvo do VIII. čin. razreda 3%, uradništvo od IX. naprej 6%, sluge in drugi uslužbenci 8%. To bi bilo pravilno, a se njegovemu predlogu ni ugodilo. Obljublja, da bo, ako bo izvoljen, vestno izvrševal dolžnosti deželnega poslanca. Dr. Gregorič je zaključil shod s pozivom na volilce S. L. S., naj med svojimi znanci živahno agitirajo za našega kandidata, za S. L. S., ki hoče delati za vse sloje našega mesta. Naš kandidat nikakor ni števni kandidat, kakor piše »Narad«, on je resen kandidat, s katerim hočemo zmagati! Mi ne postavljamo številke, mi postavljamo moža, prihajajo pa časi, ko bo liberalna stranka morala postavljati v Ljubljani številne kandidate. Vsi resni volilci bodo zapisali na glasovnice: **Anton Rojina, mizarski mojster in hišni posestnik v Ljubljani.**

lj **Javno predavanje.** Opozarjamo na javno predavanje v S. K. S. Z. (dvorana na galeriji »Ljudskega doma«, ki bo jutri točno ob 8. uri zvečer. Predava g. Anton Svetek: **Kultura in glasba.** Vstop vsakemu prost.

lj **Nevarno pretreseni liberalni možgani.** Liberalni listi so te dni, kakor smo poročali, v raznih variacijah pisali o »nekem duhovniku«, ki da je nadlegoval v kupeju gorenjske železnice neko damo, da je potem, ker se je bal agnosiranja skočil z vlaka in si pri tem možgane pretresel. Potem so pisali in obširni »roman« poslali tudi nemškimi listom, da ta duhovnik leži smrti, nevarno ranjen v deželni bolnišnici in da bo težko okrevati. Pri tem so imeli

liberalni šmoki to smolo, da nobenega ranjenega duhovnika ni ne v deželni bolnišnici in ne v Leonišču. Na naše dreganje v — protresene možgane liberalnih žurnalistov, se je vendar ojunatil zagovornik vsega dobrega in lepega »Slovenski Narod« ter je dal to-le od sebe:

»Da zadostimo radovednosti »Slovenčev«. Pretekli teden smo poročali, da je pri Medvodah skočil radi neke pikantne afere z vlaka neki kaplan. Imena tega nesrečnega nismo navedli iz obzirnosti in usmiljenja, ker stojimo na stališču, da se naj objavlja pač greh, ne pa tudi grešnika. Ker pa hoče »Slovenec« prav to našo obzirnost izrabiti v svoje svrhe ter afero predstaviti tako, kakor da bi si jo bili mi izmislili, da bi z njo zopet enkrat kompromitirali prečastni duhovski stan, smo prisiljeni, da stopimo iz rezerve in da povemo tudi grešnika. Tisti kaplan, ki je skočil iz vlaka, je rekel, da se piše Gašperlin in da kaplanuje v Dobrepoljeh. Toliko »Slovenec« v vednost in ravnanje.

»Skrivnost« pa »Narod« le še ni odkril. **Dobrepoljska župnija in cela ljubljanska škofija ne pozna nobenega kaplana Gašperlina.** Res škoda, da v bolnišnici »smrtnoranjeni kaplan, ki bo težko okrevati« — ne more govoriti, da bi pojasnil tega Gašperlina... Sedaj je zopet na »Narodu« vrsta, da dobi »smrtnonevarno ranjenega« kaplana — pametni ljudje pa menda že vedo pri čem so.

lj **Cestni napad v Šiški.** Ko je šla sinoči okoli 10. ure neka gospa s 14 letnim dečkom iz St. Vida proti Šiški, jo je naskočil že tik pred vasjo nek možki, podrl na tla ter hotel z njo ugoditi svoji pohotnosti. Ker sta napadenka kakor tudi dečko začela močno kričati, se je lopov upitja prestrašil, ji vzel ročno torbico s šestimi ključi in belim robcem s črkama I. M. ter zbežal po polju. Napadalec je srednje postave, črno oblečen, je imel črn pokvečen klobuk in o-noge. — Pred kratkim so v dotičnem okolišu neznani ponočnjaki tudi hoteli napasti nekega kolesarja, ki jih je pa prepodil s dvakratnima streloma in se naglo odpeljal dalje.

lj **Jug pihlja.** Dobili smo naslednje vrstice: »Z ozirom na notico priobčeno dne 18. okt. 1911 v št. 239 Vašega časopisa med »ljubljanškimi novicami« pod zaglavjem »Profesor Jug zopet suspendiran«, zahtevam temeljem določbe § 19 tiskovnega zakona, da priobčite v zakonitem roku v svojem časopisu na istem mestu in z istimi črkami naslednji popravek: Ni res, da je profesor Jug v šoli verski čut svojih učenk tako žalil, da so se učenske same temu uprle in upravičeno proti takemu žaljenju protestirale; res pa je, da verskega čuta svojih učenk nisem nikdar žalil in bo disciplinarna preiskava, ki je bila uvedena proti meni na podlagi izmišljene anonimne ovadbe, nedvomno dokazala neresničnost proti meni naperjenih očitkov. V Ljubljani, dne 20. okt. 1911. Anton Jug, pravi licejski učitelj.« — O izidu preiskave bomo poročali.

lj **Odbor katehetskega društva** objavlja, da bo letošnji občni zbor dne 8. novembra ob pol petih popoldne.

lj **Umri** je bivši trgovec v Ljubljani gosp. Alfonz Schober.

lj **Popisovalnih pol za šolsko matice** še dozdej več gospodarjev ni prineslo v mestni zglasovalni urad, dasi je tozadevni rok že potekel dne 10. t. mes. Prizadeti hišni posestniki oziroma njih namestniki se torej nujno opozarjajo, da store svojo dolžnost še ta teden. Šolske otroke je treba razun tega tudi policijsko zglastiti.

Razne stvari.

Kakor pri nas! Da so soc. demokrati častna straža kapitala, to je znana stvar. Razumljivo nam to še bolj postane, če pomislimo, da se dajo voditi od judovskih bogatašev, ki jih imajo popolnoma »na spagi«. V dokazilo gorenje trditve naj navedemo sledeča zanimiva glasovanja nemških soc. demokratov za kapital v nemški poslanski zbornici: Leta 1881, proti upepljavi borznega davka in v poznejših letih proti zvišanju in poostitvi tega, kar bi zadelo izključno kapitaliste. L. 1900 proti obdavčenju stav pri dirkah. Istega leta so glasovali še proti zvišanju carine na šampanjec in proti davku, ki so ga hoteli vpeljati na to pijačo, ki jo pijejo le soc. demokratični voditelji in drugi magnati. L. 1902. proti carini na razkošna in draga jedila, kot je kaviar in drugo ter proti carini na dragoceno perilo. Leta 1906. proti davku na automobile, ker so vsi vodje rdeče garde lastniki avtomobilov. V l. 1909. zopet proti podvojenju davka na šampanjec in v letošnjem letu proti zvišanju davka na dobiček, ki ga brez truda dobi kapitalist, kot so različne

tantijeme, dijete itd. Če bi bila soc. de. mokraška stranka res delavska, potem bi lahko z obema rokama in največjim veseljem glasovala za vse gori navedene predloge. Vsi ti davki se tičejo edino le kapitalistov in nobenega drugega, in kar kapitalist več plača, toliko manj plača ubog delavec. Pa ravno zaradi tega, ker so kapitalisti ti, ki z denarnimi sredstvi vzdržujejo rdečo stranko, morajo delati za kapital. Delavstvo pa po svojem časopisju slepijo, da bi ne prišlo do spoznanja in jim obrnilo hrbet.

NOVA ORGANIZACIJA NEMŠKIH AVSTRIJSKIH KATOLIČANOV.

Solnograd, 23. oktobra. Dne 1. januarja 1912 se ustanovi v alpskih pokrajinah organizacija avstrijskih nemških katoličanov na Zgornjem Avstrijskem, Solnograškem, Koroškem, Tirolskem in Predarliskem. Organizacija se bo nazivala »Katoliška ljudska zveza« in ne bo politična. »Katoliška ljudska zveza« bo ustanavljala krajne skupine. Agitacija se je že pričela.

Telefonska in brzojavna poročila.

POLITIČNA SITUACIJA.

Dunaj, 23. oktobra. Barona Gautscha je včeraj cesar sprejel v daljši audijenci. Današnji listi označujejo položaj za kritičen. »Neues Wiener Tagblatt« ve poročati, da se namerava rekonstrukcija tako, da se imenujeta dva nova ministra, in sicer ali iz čeških uradnikov ali iz neparlamentarnih veljakov. Baron Gautsch bo o rekonstrukciji konferiral jutri s Čehi.

Dunaj, 23. okt.* Položaj je popolnoma nejasen. Vršijo se različna pogajanja, ki pa doslej še niso dospela čez prve stadije. Včeraj se je zelo opazila daljša konferenca predsednika dr. Sylvestra z načelnikom Hrvatsko-slovenskega kluba dr. Šusteršičem.

Dunaj, 23. oktobra. Hrvatsko-slovenski klub se snide jutri popoldne ob pol 11. uri v posvet o politični situaciji. Sodi se, da se položaj razjasni do konca tega ali vsaj naslednjega tedna. Naslednji teden ne bo državni zbor imel nobene seje. Ta odmor se utegne uporabljati za odločilne dogodke. V enem je vse edino: da je sedanja situacija nevzdržna. V zbornici ni nobene večine in uspeh glasovanj je odvisen od slučaja. V kratkem se mora odločiti, če se posreči G a u t s c h u. zgraditi zanesljivo večino. Za slučaj, da se mu poizkus izjalovi, že čakajo razni pretendenti. Vendar je prezgodno, imenovati imena.

NEMŠKI SCHULVEREIN NA SLOVENSKIH TLEH.

Pekel (pri Poljčanah), 23. oktobra. Tukaj so otvorili včeraj prvo schulvereinsko šolo, zgrajeno iz Roseggerjevega fonda. Rosegger sam, dasi vabljen, ni prišel k otvoritvi, baje ker je bolan. Šolo označujejo Nemci sami kot »Trutzschule«.

OGRSKA OBSTRUKCIJA NE ODNEHA.

Budimpešta, 23. oktobra. Mirovna pogajanja z obstrukcijo so se razbila. Justhova stranka je sklenila obstruirati dalje.

ITALIJANI SO IZGUBILI PRI BENGAZIJU 800 MOŽ.

Rim, 23. oktobra. Tukajšnji listi že priznavajo, da je bila bitka pri Bengaziju jako krvava in velikoboj hujša, kakor to slika general Briccola v svojem kratkem poročilu. Na italijanski strani je padlo 800, na turški 115 mož.

Rim, 23. oktobra. Po mnogih brezuspešnih poizkusih se je Lahom šele včeraj posrečilo zasesti Derno.

KITAJSKI REVOLUCIONARJI KORAKAJO PROTI SEVERU.

Peking, 23. oktobra. Revolucija se razširja. Vstaške čete korakajo ob železniški progi proti severu. Rebeli si osvajajo vedno nova mesta. Tako so se polastili Ičanga brez boja. V Pekingu vlada velika panika in si obetajo slab konec, zlasti ker je Juansikaj odklonil dinastiji pomagati.

JAPONSKA TOVARNA SMODNIKA ZLETELA V ZRAK.

Tokio, 23. oktobra. V soboto je tu zletela v zrak državna tovarna smodnika. 12 oseb je bilo ubitih, 9 pa ranjenih. Smodnika je bilo uničenega 4000 kilogramov; dvojje poslopje je vsled eksplozije razrušenih.

AVIATKA PONESREČILA.

Kladno, 23. oktobra. Včeraj je ponesrečila prva avstrijska aviatka Božena Legler. Aparat se je razbil, ona pa je težko ranjena.

* Za sobotno številko prepozno došlo.

Josip Mihelič, trgovec, naznanja v svojem in v imenu svojega brata **Alojzija Miheliča** vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prežalostno vest, da je njuna iskreno ljubljena mati, oziroma sestra in svakinja, gospa

Alojzija Mihelič

trgovčeva vdova

po dolgem težkem trpljenju, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, včeraj dne 22. t. m. ob 11. uri ponoči v 79. letu svoje starosti blazeno zaspala v Gospodu.

Pogreb se bo vršil v torek dne 24. t. m. ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1911.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom prerane smrti naše iskreno ljubljene nepozabne soproge, oz. matere, sestre in tete, gospe

Ane Lužar roj. Vardjan

izrekam tem potom svojo najtoplejšo zahvalo. Posebej se še čutim dolžnega izreči toplo zahvalo blgr. gospodom predstojnikom c. kr. finančnega ravateljstva, velec. gg. stanovskim tovarišem ter vsem ljubim sorodnikom, znanem in prijateljem za številno spremstvo pri pogrebu kakor tudi velec. darovalcem krasnih vencev. Vsem najlepša zahvala!

V Ljubljani, 21. okt. 1911.

Ign. Lužar,

c. kr. fin. straže komisar, žalujoči soprogo.

3188

Zahvala.

3196

Za premnoge izraze tolažilnega sočutja in sožalja ob smrti naše ljubljene hčerke, sestrice in sestrične, gospodično

Anice Fajdiga

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem, znanem in sploh vsem, ki so drago ranjko spremili k zadnjemu počitku, najiskrenejšo zahvalo. Posebno se pa zahvaljujemo preč. g. P. Placidu za mnoge obiske ob času boleznih ter vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov.

Ljubljana, 23. oktobra 1911.

Žalujoči ostali.

Prodajalka izurjena v trgovini mešanega blaga, želi premeniti svojo službo. Želi si v kakšno malo trgovino. Nastopi se lahko s 1. januarjem. — Naslov se izve pri upravi tega lista pod šifro „Prodajalka“ 3194

3195

PURANI

160 komadov, težki po 8 kg so letos zadnji krat na prodaj do petka na Vodnikovem trgu

Župni urad v Gorjah pri Bledu razpisuje službo

3197

organista in cerkovnika.

Plača v denarjih okrog 1000 K in prosto stanovanje. — Zadnji termin je 5. november. Prednost imajo oženjeni prosilci. **I. Fieber**, župnik.

Iz nekega konkurza izvirajoč raznovrsten

3183

STAUBINSKI MATERIJAL

kot **traverze**, mala in velika **dolgala**, itd. itd., dalje opeka, večje število samokolnic, desk, žičnih mrež, strešnega papirja, postelj s slamnicami, novih in starih kočev, se prodaja globoko pod lastno ceno. Vpraša naj se: **A. Suara, Ljubljana**, Šolski drevored štev. 2.

Ij **Poročil** se je danes gosp. **Karol Zohar**, ognjičar pri 7. topničarskem polku z gđno **Ivan ko Pavšek**. Poročal ju je vojaški kurat č. g. Maračič. Naj Bog z obilno srečo blagoslovi to zvezo!

Ij **Poroka Ljubljankinje v Ameriki**. V New Yorku sta se poročila gosp. **H. P. Mertel** in gđna **Julija Prosenec** iz Ljubljane. Poročil ju je slovenski duhovčen **Rev. Anzelm Murn**. Gosp. **H. P. Mertel** je slovenski javnosti v New Yorku dobro znan kot graditelj zrakoplova „Fulton“. Ima tudi izdelovalnico za cerkvene potrebščine, svečnike, lestence itd. Izučil se je pri **Samassi** v Ljubljani in potem izpopolnil svoje znanje v velikih tovarnah na Nemškem in v Združenih državah.

Ij **Vpokojeno učiteljstvo**. V četrtek, dne 19. t. m., se je v Ljubljani pri sestanku vpokojenega učiteljstva ustanovilo novo društvo z imenom »Društvo vpokojenega učiteljstva Kranjske«. Nekaj nad 20 veteranov se je združilo vsled sklicateljevega poziva pri »Novem svetu« v posebni sobi restavracije, kateri so se posvetovali, kakšen namen naj ima novo društvo. Sklenilo se je, da društvo ne bo politično, niti strankarsko. Z vneto so se oglašali pismeno sotočarji z dežele, ki bi bili radi prišli na sestanek, ako bi jim dovoljevale njihove slabe gnotne razmere. Izvolil se je osnovni odbor, ki je takoj izmed sebe izvolil svoje funkcije, in so: **Škrbinec Janko**, predsednik; **Engelman Krist.**, podpredsednik; **Punčah Sim.**, tajnik in blagajnik; **Zibert Ant.**, Javoršek Ant., Bozja Josip in Račič Alojzij, člani. Odbor je prevzel nalogo, da sestavi pravila, katera se predložijo visoki c. kr. vladi v potrjenje. Starejše vpokojeno učiteljstvo, katero še nima prispevkov draginske doklade, je glasno povdarjalo živo potrebo, da mu jo društvo sigurno izposluje pri deželnem odboru. Želimo, da društvo z dobrim uspehom deluje!

Ij **Reklamni koledarji in gremij trgovcev**. Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja, da je odprava reklamnih koledarjev v smislu sklepa gremijalnega zbora z dne 28. maja 1911 veljavna še le za leto 1913. One trgovce, ki so si reklamne koledarje za leto 1912 že naročili ali pa nameravajo to storiti, opozarjamo torej, da smejo za leto 1912 svojim odjemalcem reklamne koledarje še dajati. S tem torej popravljamo notico v eni zadnjih števil, ki se tiče reklamnih koledarjev, v kateri je bilo pomotoma rečeno, da je že za leto 1912 prepovedano razdajati reklamne koledarje.

Ij **Zgubila** se je srebrna zapestnica s petimi obeski. Pošten najditelj se prosi, da jo odda na magistrat.

OVE ŽELEZNIŠKI NESREČI V GALICJI.

Razbitih 24 voz, ena oseba mrtva, več ranjenec.

Krakov, 23. oktobra. Na postaji Trzebinia na progi Krakov—Dunaj sta zadela včeraj ob 4. uri zjutraj dva tovorna vlaka. Pok je bil strašen. 17 voz je popolnoma razbitih. Ranjenih je bilo več železničarjev. — Skoraj istočasno je pa skočil s tira na postaji Rzewow tovrni vlak, ki je vozil v Krakov. Razbitih je bilo 7 voz. Ubit je bil strojevodja, ranjenih pa več železničarjev.

POŽAR V RUDNIKU ZA ŽVEPLO V TRABONELLI.

Neapelj, 23. oktobra. Katastrofa v rudniku za žveplo v Trabonelli spada med najstrašnejše nesreče zadnjih let. Iz dozdaj še neznanih vzrokov je izbruhnil v rovu požar, ki je zažgal žveplene sklade. Strašen smrad je takoj omamil delavce, ki so se nahajali v jami. Dasi so takoj pričeli z rešilnimi deli, so rešili zgolj 10 delavcev živih, 44 delavcev se pa z adušilo. Sreča v nesreči je bila, ker se ni pripetila nesreča prejšnji dan, ko je delalo v rovu 400 delavcev, medtem ko je delalo na dan nesreče 60 delavcev.

Rupajte le vžigalice: „O korist obmejnim Slovincem“

Koroške novice.

k »Učiteljski dom«. Društvo »Učiteljski dom« v Celovcu je imelo dne 19. t. m. svoj občni zbor v meščanski sobi Trapesingerjevega hotela. Blagajnikov namestnik je poročal, da se je izplačalo lansko šolsko leto 1749 K 34 vin. podpor slovenskim učiteljskim korom. letošnje šolsko leto pa 170 kron. Dohodki so bili v lanskem letu skromni, ker se vsled smrti profesorja Apiha, ki je bil blagajnik društva, ni posebno agitiralo za društvo. Društvo pa je jako važno, ker podpira tudi letos 15 slovenskih koroških učiteljskih. Zato pa, Slovenci, podpirajmo izdatno naše prekoristno društvo!

kKonkurz je napovedal **M. Planck**, ki ima zalogo avtomobilov in strojev v šolski ulici v Celovcu. Za začasnega upravitelja konkurzne mase je sodišče imenovalo g. dr. Ferdinanda Müllerja v Celovcu.

Štajerske novice.

š **Kaj bo z našo mladino**. Iz Maribora. Ni se čuditi, če nima naše mesto za tuje posebne privlačne sile. Kaj pa naj vleče človeka prav za prav v Maribor? Ali morda poulični prah ali smrad zakotnih ulic? Ali mogoče nemškutarjenje? Varnostne odredbe so pa v Mariboru tudi take, da se Bogu smili! Dan za dnevom se ponavljajo tatvine pri belem dnevu, pa tudi v noči in napadi, skoraj kar pred očmi policije. Najbolj se moraš zanašati na svojo krepko pest. Pa to bi še bilo, a kako nastopa naše dijaštvo, bodisi slovensko ali nemško — no o tem, ako bi ne bila nujna potreba, bi niti ne govorili. Nemško gledališče je pri predstavah kakor je tista »Die keusche Sussane« prenapolnjeno skoro samega dijaštva. Od prvošolca gimnazija, pa noter do učiteljskega in realca, ki obiskujeta prvi letnik, vse drvi v gledališče. Fantje, ki so sicer še nepokvarjeni, zahajajo nemoteno v ponočne družbe, dogajajo se reči, ki so vredne res stroge kritike. Bog ne daj, da bi dijak zahajal v kako slovensko društvo ali obiskoval prireditve naših društev! Sme se pa seveda nemoteno obiskovati nemški »teater« in obskurne predstave, sme se soditi po zakotnih gostilnah itd.

š **Dr. Alojzij Hudal**, dosedaj kaplan v Kindbergu na Spodnjem Štajerskem je imenovan za kooperatorja v zavodu S. Maria dell Anima v Rimu.

š **Nesreča**. Posestnik in mlinar **Jožef Arčon** v Št. Vidu, sodni okraj Šmarje, se je hotel 14. t. m. peljati s hčerjo in zetom v Šmarje. Izposodil si je pri posestniku Antonu Horvatu konja in voz, pri čemur so ga opozorili na lastnosti mladega konja, ki vožnje še ni bil mnogo navajen. Arčon pa je hotel pokazati, da more še kljub svojim 72 letom obvladati mladega iskrega konja ter se je odpeljal s svojimi gosti. Do Šmarja je šlo vse po sreči, nazaj grede pa je pozabil Arčon na nekem klanecu voz zavreti, vsled česar je pričel konj divje drveti naprej. Ko pa je vzel žetvajeti v roke, je zavozil z vozom v obcestni kup kamenja tako, da so vsi zleteli iz voza. Jožef Arčon si je pri tem pretresel možgane ter je drugi dan umrl.

š **Ukradeno vino**. Iz Konjice se nam poroča: Posestniku Jerneju Šmigoc je bilo od 5. do 17. t. m. ukradenega vina v vrednosti 900 kron. Tatovi so razbili vrata na kleti in odpeljali vino s sodi vred. Sumnja se obrača na gotove osebe, od katerih je bila dnarica Marija Jenin že aretirana.

š **Surov človek**. Pred nekaj dnevi je delavec **Franc Zupanc** v Petrovčah pri Celju težaka **Hirschberg** imel v šali za norca. To je težaka **Hirschberga**, kateri ni hotel razumeti šale, tako raztogotilo, da je zgrabil Zupanca, ga vrge v cestni jarek ter ga tako obdelaval s čevlji, pestmi in nekim polenom, da je Zupancu privrela kri iz ust. Ko je klical na pomoč, so prihiti ljudje, na kar je surovež pobegnil. Proti **Hirschbergu** so napravili ovadbo.

š **Pri razstreljevanju pečine pone-srečil**. Kočar **Mihael Polzak** v Podpeči, okraj Kožje, je pomagal dne 16. t. m. tamkajšnjemu posestniku **Zakošku** orati. V bližini njive se nahaja pečina, katero je hotel **Zakošek** z razstreljenjem odstraniti. Polzak je bil pripravljen pečino izstreliti in je dobil zato potreben smodnik. Ravna pa je tako ne-
previdno, da mu je skoro cel naboj zaneslo v obraz, pri čemur je dobil nevarne poškodbe.

š **Junak z nožem**. 20letni posestnik sin **Andrej Robič** je dne 27. avgusta v nekem prepiru s **Franc Pinterjem** zadal temu dva nevarna bodljaja z nožem. Celjsko okrožno sodišče ga je zaradi težke telesne poškodbe obsodilo na 13 mesecev težko ječe.

š **Umril** je dne 20. t. m. g. **Karel Lasz**, civilni inženir in posestnik graščine »Forsthof« pri Celju.

š **Drobne novice**. Iz finančne službe. Prestavljena sta nadpaznika **Franc Repolusk** iz Št. Jerneja ob Ščavnici v Konjice in **Mihael Ferencak** iz Ptuj v Slovenji Gradec. — Nadpaznik **Lužar Jože** je napravil z dobrim uspehom uradniški izpit. — Imenovan je g. **Jakob Mesarec** za višjega pisarniškega predstojnika pri okrožni sodni in urad v Gradcu prireditelji od 6. do 18. novembra strojni tečaj za mizarje. Pri-glasila so poslali ravnateljstvu zavoda. — Iz Cvena pri Ljutomeru. V noči od 16. na 17. oktobra so mislili ta-

tovi oropati poštni urad v Cvenu. Opazili so jih pravočasno in jih odpodili.

š **Celjske novice**. Deška okoliška šola šteje letos 436 učencev. Zavod ima pet razredov in tri paralelke. 6 razredov se nahaja v šolski podrtiji v Novi ulici, dva pa v Gosposki ulici v hiši gospe **Kodermann**. Poslopje v Novi ulici je zares pravi avstrijski škandal. — Zanimivo predavanje prirediteljske čitalnice dne 4. novembra. Predaval bo nek mladoturški inženir o razmerah na Turškem.

š **Požig**. Posestnica **Marija Breznik** v Pirečici pri Celju je šla 19. t. m. oblečena k počitku. Ko so drugi že spali, je zažgala posteljino in šla iz hiše. Ko je stalo poslopje v plamenu, je pobegnila. Orožniki so jo ujeli in na vprašanje, zakaj je zažgala, je izjavila, da je mislila po zažigu priti do zavarovalne svote.

š **Ptujski »štajerc«** je zgubil vsled spora med **Rauterjem** in **Malikom** precejšnje število naročnikov med trgovci in obrtniki. Pa tudi kmečke hiše so še bele vrane, kjer bi se čital ta renegatski listič.

š **Aretovani vlomilec**. Iz Šmarja pri Jelšah se nam poroča: Postopač **Martin Jesenko** je vlomil 16. t. m. v zaprto hišo posestnika **Petka** v Novi vasi. Ukradel je srebrno uro in večjo svoto denarja. **Jesenka** sumijo že dalje časa tamkajšnjih vlomov in tatvin. Orožniki so ga prijeli in izročili sodišču v Šmarju.

š **Samoumor in polzkušeni samoumor**. Iz Ormoža nam pišejo: Dne 18. t. m. so našli na bregu **Drave** obleko, tobačno pipo in več druge ropotije, katera je bila last nekega berača. Videli so ga iti v kopalno uto. Starec je najbrže iskal v Dravi smrt in jo tudi našel. — Dne 19. t. m. je skočila radi nekega domačega prepira v Dravo neka **Ivana Salm** iz Ogrškega. Potegnili so jo še pravi čas iz **Drave** in jo izročili domači oskrbi.

š **Defraudant pobegnil**. V Gradcu je v soboto ponoči pobegnil iz zapora bančni prokurist **Schwartz**, ki je poneveril 100.000 K, in sicer s pomočjo nadpaznika **Rotha**. **Roth** je bil v slabih gnotnih razmerah ter se sumi, da je **Schwartzu** pri begu pomagal. **Roth** je nastopil ob 12. uri ponoči svojo službo, namesto ob 4. uri zjutraj. V tem času je neopažen zapustil s **Schwartzem** ječo. Kam sta pobegnila, se ne ve. Sumi se, da je **Roth** dobil od **Schwartz** del poneverjenega denarja.

š **Otrok umrl vsled opeklin**. Blizo Sv. Marjete niže **Ptuj** so na paši zakurili ogenj. Šestletna hčerka delavca **Rudolfa Horvata** je prišla preblizu ognja. Začela ji je goreti obleka, ker ni bilo nikogar blizu, je dete kmalu na to umrlo vsled hudih opeklin.

š **Požigalka**. Posestnica **Marija Breznik** v Veliki Pirešici pri Celju je 16. t. m. sama zažgala postelj, nato je bežala iz hiše. Ko je bila vsa hiša v plamenu, je začela kričati in vpiti na pomoč. Ko so prišli ljudje, je zginila. Ko jo je pozneje žendarmirija prijela, je sama priznala, da je ona zanetila ogenj. Rekla je, da je zažgala, ker je upala s tem dobiti visoko zavarovalnino in ž njo poravnati dolgo.

š **Celjski nemškutarji** so že začeli pridno agitirati za okoliške občinske volitve. **Ambrožičeva** renegatska klika že pridno lazi okoli slovenskih okoliških kmetov in jih skuša z vsakovrstnimi sleparijami in obljubami pridobiti, da bi volili nemške kandidate. Tudi Slovenci bodo morali združeni začeti z agitacijo. Zmaga nam je v drugem in tretjem razredu zagotovljena; vsekar pa bi nas znalo doleteti kako presenečenje.

š **Poroka**. Dne 23. oktobra t. l. se je poročil gosp. **France Koser**, c. kr. poštar v Juršincih pri Ptuj, z gospico **Štefko Zadravec** z Vurberga. Bilo srečno!

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura po Celziju	vetrovi	nebo	padavina v 24 urah v mm
21. 9. zveč.	736'5	7'8	sl. jvzh.	jasno	
22. 7. zjut.	34'9	5'2	sl. svzh.	m. oblak.	0'0
2. pop.	34'6	16'2	p. m. jzah.	oblačno	
9. zveč.	34'9	12'8	sr. jvzh.	.	
7. zjut.	44'6	13'3	sr. jvzh.	.	0'3
2. pop.	33'4	16'6	p. m. jzah.	pol. ob.	
Srednja predvčerajšnja temp. 8'7°, norm. 9'3°					
Srednja včerajšnja temp. 11'4° norm. 9'3°					

Izjava.

Rodbina pl. Salomon s tem že petič naznanja, da ni plačnica za kakoršneoli dolgo, ki bi jih napravila na naš račun kaka tretja oseba, ker mi plačujemo vse sproli v gotovini! 3190

Po svetu.

Delavske pokojnine na Francoskem. Francoski delavski minister priobčuje poročilo o izpeljavi zakona o delavskem zavarovanju v republiki. Število zavarovanih znaša 6.188.000. Od teh se jih je zavarovalo samih nekaj nad 2 milijona, druge 4 milijone je pa vpisala država. Če se pomisli, da znaša število onih, ki se morajo zavarovati nad 10 milijonov, vidimo, da je dosedaj le ena petina delavstva izpolnila svojo dolžnost nasproti postavi. »Figaro« objavlja, da oni štirje milijoni so sami nasprotniki zakona in jih mora vlada sama uradno vpisati.

Prostozidarji v Maroku. List »Epo-ca« v Madridu se obširno peča z delovanjem francoskih prostozidarjev v Maroku. Dolgo časa je imela španska prostozidarska organizacija moč v Maroku in ni pustila Francoskemu Velikemu Orientu do veljave. Pozneje pa je prišlo do sporazumljenja med Španci in Francozi in sedaj ustanavlja Veliki Orient po celem Maroku lože in skuša povsod ubiti španski vpliv. Imenovani list opozarja, da delo republikancev, ki so glavna opora prostozidarjev, delavski nemiri in revolte, kar pa povzroča španski vladi le stroške. Govori se, da se vrši vse to namenoma in po načrtu francoskih lož.

Kdo je iznašel telefon? Tisoči bodo odgovorili na to vprašanje: Edison! Le malo število jih bo trdilo, da je bil Graham Bell iznajditelj. Gotovo pa niti 10 ljudi ne ve, da je Filip Reis, neznan naravoslovec, že leta 1860. konstruiral telefon in mu dal tudi to ime. Za izboljšanje in praktično opremo aparata mu je primanjkovalo sredstev in nihče tudi ni verjel v njegovo iznajdbo. Ko pa je Graham Bell njegovo iznajdbo izpopolnil in ko jo je Edison spravil do viška, so postavili Filipu Reisu, tamkaj, kjer je kot prvi konstruiral telefon in ga tudi uporabil, v Gelnhausnu pri Hamburgu spomenik.

Stavka 8000 tekstilnih delavcev. V Nachodu stavka 8000 tekstilnih delavcev, ker se je odklonila zahteva za 30-odstotno zvišanje plač. Boje se, da nastane splošna stavka v celem vzhodno-češkem industrijskem ozemlju.

Književnost.

* Milan Pugelj: »Mali ljudje«. Pri tvrdki Kleinmayer in Bamberg v Ljubljani je izšla nova knjiga »Mali ljudje« iz peresa slovenskega pisatelja Milana Puglja. Vsebinska: V letih nerodnih. Zimska pot. Hlapec. Osat. Na gradu. Sestane. Krst. Vrane. Pismouk. Cena je 3 K za broširan, 4 K za vezan izvod.

* **Zgodbe fare škocjan pri Dobravah.** Pod tem naslovom je izšla v I. Krajčevi tiskarni 112 strani broječa knjižica v mali osmerki. Založil jo je pisatelj Pet. Bohinje, župnik škocjanski. Vsako tako delce nas razveseli, ker le na ta način bodo izčrpani vsi pisani viri, ki leže po naših farnih in detoma tudi občinskih arhivih. Najzanimivejši oddelek v vsej knjižici je pač popis Otoka pri Gotnem brdu. Kakor vse kaže, je bilo res na tem otoku — danes ni več otok — marveč le ime Otok, nekdanje veliko selišče. Zopet pa ni bilo toliko, da bi bilo na njega razvalinah nastalo kar več vasi, kakor se v knjižici trdi. Malo čuden se nam zdi naslov »Zgodbe«, zakaj ne »Zgodovina«? Saj nam je vendar pisatelj hotel podati sistematično sliko o svoji fari, ne pa samo posamezne dogodke. Potok je takoj na prvi strani Radovlja in Radulja. Kaj je pravo? Samostalniki: živinarstvo, svinjarstvo so nerodni in nikjer v rabi. Mi govorimo le o živinoreji, konjereji. Nemogoče je, da varna. Torej pravilno: s pocinkano ploščo. Tako velike ne napravi nobena tovarna. Torej pravilno: s pocinkano ploščevino. Župnik je enkrat Germ, takoj nato pa Grm. Predlog »raz« se rabi v pomenu doli. N. p. raz hrib, raz glavo. Če bi bila farna cerkev prestavljena »raz Otok v Škocjan«, bi morala Radovlja teči iz Krke proti Škocjanu! Nekaj čudnega se je zgodilo s farno cerkvijo. Na str. 28 je dolga 25 in pol metra, v ladji 9-32 m in presbiteriju 7-58 m široka, visoka 11-25 m. Na strani 34. pa se je brez prezidave skrcila na dolgost za 3 in pol m, razširila za 68 cm in dvignila za 1-75 m! Virov je preveč in po nepotrebnem citiranih. Tako n. pr. »Lega fare je nenavadna«. Čemu tu citirati starejšega pisatelja? Saj lahko vsak sam vidi, kakšna da je njena lega. Istotako gosp. pisatelj menda ja sam ve, kod je služboval, tega torej ni treba šele po tiskanih zgodovinskih knjižicah iskati! Stran 62. To in še nekatere jezikovne hibe bi bilo grajati. Sicer pa radi pripoznamo, da se je gosp. pisatelj mnogo trudil pri zbiranju gradiva. Kdo

ne ve, koliko preglavice dela včasih ena sama letnica. Hvaležni smo mu za zgodovinsko presene in je tudi faranom za slovo podal lep spominek. — Anton Lesjak.

* **Urbanus, Knjiga o lepem vedenju.** Cena broš. 3 K, vez. 4 K. — Naš »Urbanus« je pač ena izmed naših najbolj srečnih knjig, ker si jo omisli, kdor le more. Ni čuda! Saj je družabna vzgoja, omika, ki se od nas v javnosti zahteva in lepota vedenja eden najglavnejših pogojev za napredek. Naš »Urbanus« nuja vsa pravila za omikano vedenje kolikormogoče popolno, jih tudi utemeljuje in sploh polaga prvo važnost na oliko in plemenitost srca. Naš »Urbanus« je tudi zategadelj neprekosljiv, ker najde v njem sveta tako inteligent, ki časih tudi pride v zadrego, kako naj se ob kaki bolj redki priliki vede, kakor preprost človek, tako meščan kakor kmet, tako odrasli kakor otrok. Naj bi ne bilo nobene boljše hiše na Slovenskem, ki bi ne imela »Knjige o lepem vedenju«. Knjigo je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* **Globoko zasnovani roman.** Najnovejši zvezek »Leposlovne knjižnice« nudi krasen Dickensov roman »Povest o dveh mestih«, ki zavzema v slovstvu vseh narodov eno najodličnejših mest. Saj se pisatelj po pravici prišteva med največje romanopisce vseh vekov in ravno »Povest o dveh mestih« kaže vse vrline njegovega globokega duha. Roman je pravzaprav tragedija francoske revolucije; Dickens nam v njem z mojstrsko roko slika vzroke, nastanek in bistvo tega velikega zgodovinskega prevrata. Ne ošabnosti in nasilstev aristokracije, ne podivjanosti in slepote Jakobinstva ni nobeden tako živo, verno in s takim sarkazmom ter duhovitostjo opisal kakor Dickens. Sredi tega divjega meteža najhujših strasti pa zvane strune najnežnejše milobe, požrtvovalnosti, zvestobe in velikodušnosti, ki omiljuje temno sliko onih silovitih časov. In kar se tiče značajev v Dickensovi povesti, bi ostreje risanih in markantnejših težko drugod zasledil v celem svetovnem slovstvu. Dickensov roman razširi bralcu duševno obzorje kakor malokateri drugi, ga uči umevati zgodovino in blaži duha ter ga povzdiguje v heroizmu ljubezni ter prijateljstva, ki ga pravzaprav ta povest — ki bi se tudi lahko velika pesem imenovala — opeva. Kdor bo po tej knjigi segel, temu se bo srce široko odprlo za vse plemenito in dobro. Slovenci smemo na prevod Dickensove »Povesti o dveh mestih« biti ponosni, ker smo s tem zopet nov biser svetovne literature vpleli med tisto malo dragocenih stvari, ki jih imamo predstavljene. Vsak omikanec si bo zato ta zvezek »Leposlovne knjižnice« gotovo rad nabavil in z njim obogatil svojo knjižnico. Knjiga je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in velja broširana 5 K 50 vin., elegantno vezana 6 K 50 vin.

Plahte za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5. 2822

ŽIMA

morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana Vodnikov trg, št. 5. 2821

„NUISOL“

od Bergmann & Co., Tešin (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v svojem presenečenem naravnem pobarvanju las in brade. — Dobiva se v svetli, rujavi in črni barvi steklenica po K 2-50 pri: Antonu Kancu, drogerija; O. Fetteh-Frankhelm, brivec.

Služba organista in občinskega tajnika

se razpisuje. Plača 960 kron. Prosto stanovanje. Prošnje na jse pošlje zadnji čas do 30. t. m. Nastop takoj ali 1. decembra. 3163

Toplice, 19. oktobra 1911.

Zlate svetilje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj kosm. zobo-
čistil. sred.
stvo

Seydlin

Izd.lovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Vdovec

odlična oseba, stanujoč na deželi, srednjih let, se želi v svrhu ženitve seznaniti s pošteno, zmerno žensko, samsko ali vdovo, starosti 30 do 40 let.

Pojasnilo daje upravništvo „Slovenca“.

3168 3

Enkratna naročba Vas prepriča o izborni kakovosti našega blaga in njega nizkih cenah.

Potrebnosti za pisalne stroje:

barvne trakove za vse sisteme, ogledni papir, strojepisni papir i. dr.

Za razmnoževalne aparate:

voščeni papir, razne barve, tinte, papir za razmnoževanje itd.

Vse pisarniške potrebnosti

ima vedno v zalogi in razpošilja cenike brezplačno

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ulica 7
nasproti glavne pošte.

Telefon št. 38.

2846

Odda se zaradi bolezni in družinskih razmer takoj v najem pod ugodnimi pogoji stara dobro idoča 3166

gostilna

v ugodnem kraju na Kranjskem. ::

Ponudbe sprejema pod »Gorenjsko« upravništvo tega lista.

Sladki ljutomerski mošt

in pristno naravna štajerska, dolenska in goriška vina priporoča cenj. gg gostilničarjem in zasebnikom trgovina z vinom JOSIP BOŽIČ, Sp. šiška, kleti pri Anžoku. Ljutomerčan v steklenicah. 3179

Zavarovanje na življenje.

Prvovrstna družba sprejme pod zelo ugodnimi pogoji takoj nekaj izurjenih trgovsko izobraženih gospodov za izučbo za zunanjo službo. Ponudbe z **dobrimi referencami od res prav dostojnih, delavoljnih prosilcev**, katerim je resnično za dosego sčasoma dobro plačanega stalnega mesta, odpošilja 3046 uprava tega lista pod šifro „Stalno mesto 1911“. 3

Oglejte si veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi.

Zaloga sivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezanje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Ceniki zastoj, poštnine prosto. — Ceniki zastoj, poštnine prosto.

913

ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in svetlolikalnica na električen obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

Opreme za neveste!

Perilo za deklce in dečke, za otroke, platno šifon, švicarske vezene, se kupi zelo ugodno, rjuhe, brisalke, prte, prtice, nogovice, maje.

Tetra-perilo

za gospode in gospe. Kdor trpi na prehladu reumatizmu, trganju in ishiji, naj le to perilo nosi, ta poskušnja bode vsacega zadovoljila.

Vzorci so vsakemu na razpolago.

1787 (1)